

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

39

PROLOG TEATRAL

CURIER

FILM ● SPORT

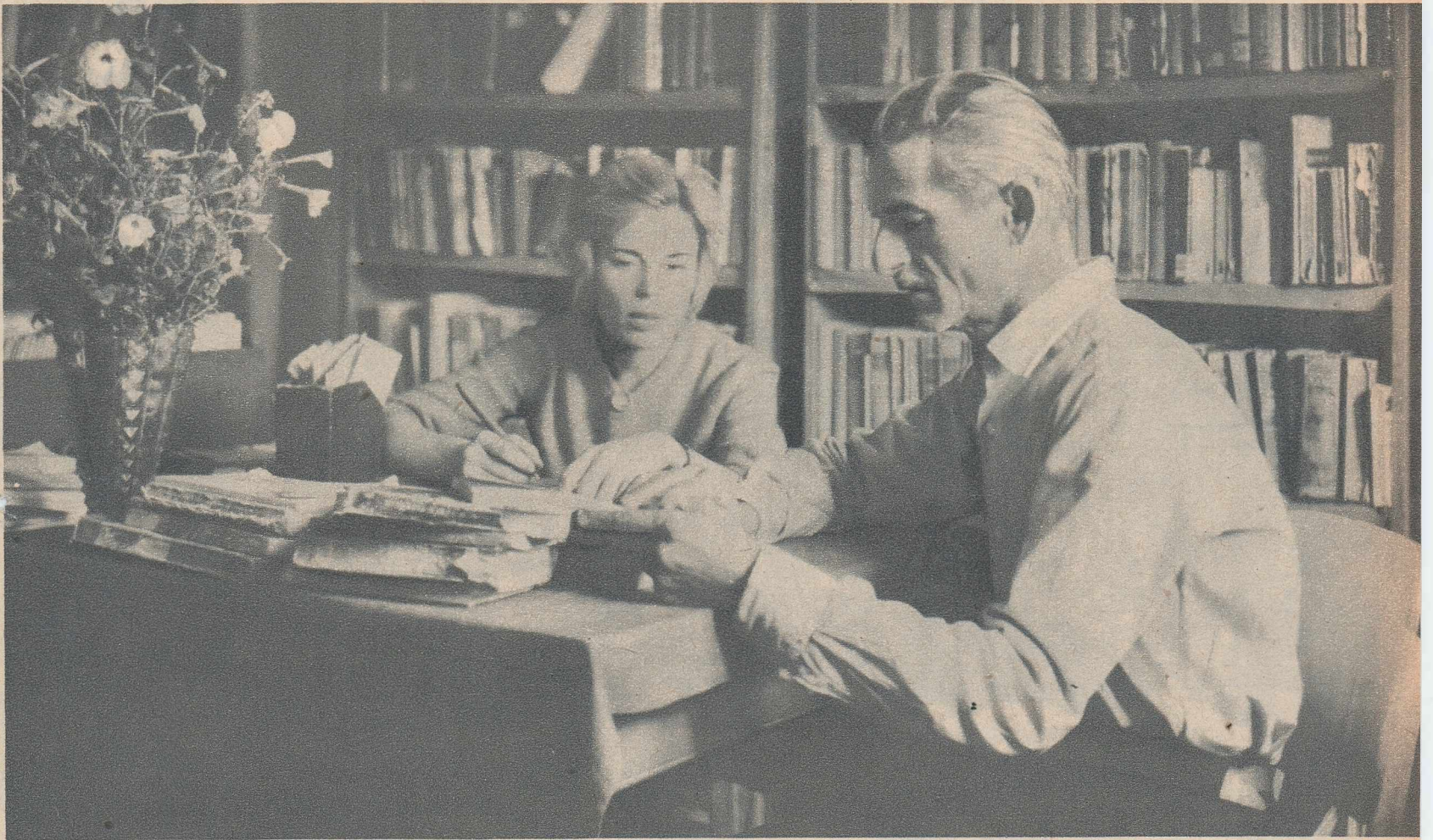
Anul XIV nr. 39 (539) — 25 septembrie 1965

Biblioteca Cent.ală
Regională
Hunedoara-Deva

ÎNȚILNIRE CU TOAMNA

ÎNTR-UN SAT DIN BĂRĂGAN

Un om flămînd de cărți, țăranul cooperator Ion Stan.

La sate prezența toamnei e mai pregnantă. Deși zilele scad și frunzișul se rărește, tabloul panoramic al lumii de la țară e încărcat de culori optimiste. Gospodarii au mîncele suflecate. Adună bogățiile toamnei. În multe sectoare rezultatele muncii sînt excelente; în unele mai sînt scăderi și pe alocuri toamna lui '65 îi găsește pe unii mai slab pregătiți. Am ales o comună din Bărăgan — Movilița — unde alături de multe lucruri bune există și unele neajunsuri. Dar să nu facem nici o anticipație, ci să prezentăm stările de fapt așa cum le-am găsit la fața locului.

O UNITATE AGRICOLĂ PUTERNICĂ ȘI BOGATĂ

Primul drum îl facem la cooperativa agricolă de producție. Îi solicităm președintelui, tovarășul Nicolae Radu, un interviu.

— Am fost pe cîmp și am văzut lanurile de porumb. Unele sînt coapte și se recoltează. Altele sînt verzi. De ce la dv. porumbul se coace în etape? Aveți diferențe de climă și sol?

— Alta e explicația. Am fost nevoiți astă-primăvară să reînsămîntăm unele suprafețe, e deci firesc ca de pe acestea porumbul să fie recoltat mai tîrziu. De pe cîteva

sute de hectare am adunat recolte frumoase de porumb: 3200 kg la hectar. Pînă la 15 octombrie vor fi recoltate și lanurile verzi pe care le-ați văzut.

— Cum stați cu magazinele?

— Le-am reparat și le-am făcut lună. Dar, poate ați observat, că ne prinde toamna cu o magazie neterminată. Nu-i prea bună situația asta, dar cu acest prilej facem economii la capitolul cheltuieli.

De bună seamă că a realiza economii pe această cale nu e un lucru bun. Înseamnă că oamenii ori au făcut o proastă planificare a construcțiilor, ori au avut delăsări în realizarea celor propuse.

— Cu pregătirile pentru semănatul grîului în ce stadiu vă aflați?

— Pe o suprafață de 300 ha am arat, discuit și îngrășat. În acest an ne-au fost repartizate însemnate cantități de îngrășăminte chimice: 54 tone superfosfat și 28 tone azotat de amoniu. Socotim că în 1966 recoltele noastre la principalele culturi — grîu și porumb — vor fi și mai mari. Și în anul acesta am avut producții frumoase de grîu: cu 415 kg la hectar mai mult decît am planificat. De aceea și la zimuncă am dat nu numai cît s-a

(Continuare în pag. 6)

Omu-i mic, porumbu-i mare.

prevăzută la începutul anului, ci cu aproape 50% mai mult.

— Vreți să ne vorbiți ceva despre baza furajeră? Arătați-ne dacă o aveți echilibrată sau nu.

— Cooperativa noastră numără 504 taurine, dintre care 223 vaci. Ne-am propus să realizăm 400 tone finuri și avem 360 tone, deci sîntem în deficit cu 40 tone. Dar vom mări cantitățile de nutrețuri-siloz. Am însilozat deja 1 000 tone porumb, colete de sfeclă și floarea-soarelui furajeră. Dar avem și un necaz: în luna mai a.c. au fost clasate 40 de vaci. Nici pînă azi însă I.R.C.C.A.-Urziceni, care trebuia să le ia în primire, nu le-a ridicat. Continuăm să le furajăm fără nici un folos.

Da, e o situație care cere măsuri urgente. Menținerea acestor vaci creează pagube cooperativei agricole. Probabil că de acest lucru își va da în sfîrșit seama și I.R.C.C.A.-Urziceni.

LA DOUĂ AȘEZĂMINTE CULTURALE DIN INIMA COMUNEI

În apropierea sediului cooperativei agricole de producție se găsesc două așezăminte culturale: școala generală și căminul cultural. Am făcut și aici o vizită. Bibliotecara, Maria Buzduga, aranja în rafturi ultimele cărți sosite în comună.

— Aveți în bibliotecă multe cărți

de literatură de anticipație. Cine sînt cititorii lor?

— În mod deosebit tinerii. Avem la Movilița 180 de tineri, cititori pasionați, care participă la concursul „Iubiți cartea”. Numărul cititorilor e cu mult mai mare: 700. Avem mulți oameni vîrstnici care sînt în permanență flămînzi de cărți.

— Ce măsuri ați luat pentru sprijinirea învățămîntului agrozotehnic?

— Am făcut din timp comanda pentru cărțile care se vor recomanda ca bibliografie. În același timp recenzăm o seamă de cărți care vin în sprijinul cursanților.

În vecini, la școala generală, îl întîlnim pe tovarășul Victor Voicu,

directorul școlii. Sălile de clasă strălucesc de curățenie. Aflăm de la director că părinții elevilor au prestat 250 ore muncă patriotică pentru curățenia exemplară a școlii, că în acest an școlar sînt înscriși la cursuri 453 elevi față de 382 cîți au fost anul trecut.

Victor Voicu ține neapărat să precizeze: „Avem toate condițiile ca procesul de învățămînt să se desfășoare la un nivel corespunzător.”

TOIUL VERII ÎN SEPTEMBRIE

E adevărat, începutul acesta de toamnă a fost călduros. Se pare însă că vara s-a mutat la sediul Cooperativei de consum din Movilița.

Cea mai mare bogăție a toamnei — porumbul — va umple magazinele cooperativei agricole de producție.

Pentru că aici poți să cumperi tot ce poțezi pentru sezonul de vară.

— Care sînt mărfurile pe care le solicită acum cel mai mult țărani din Movilița ?

— Bocanci și flanele — ne răspunde contabilul-șef Lică Popescu.

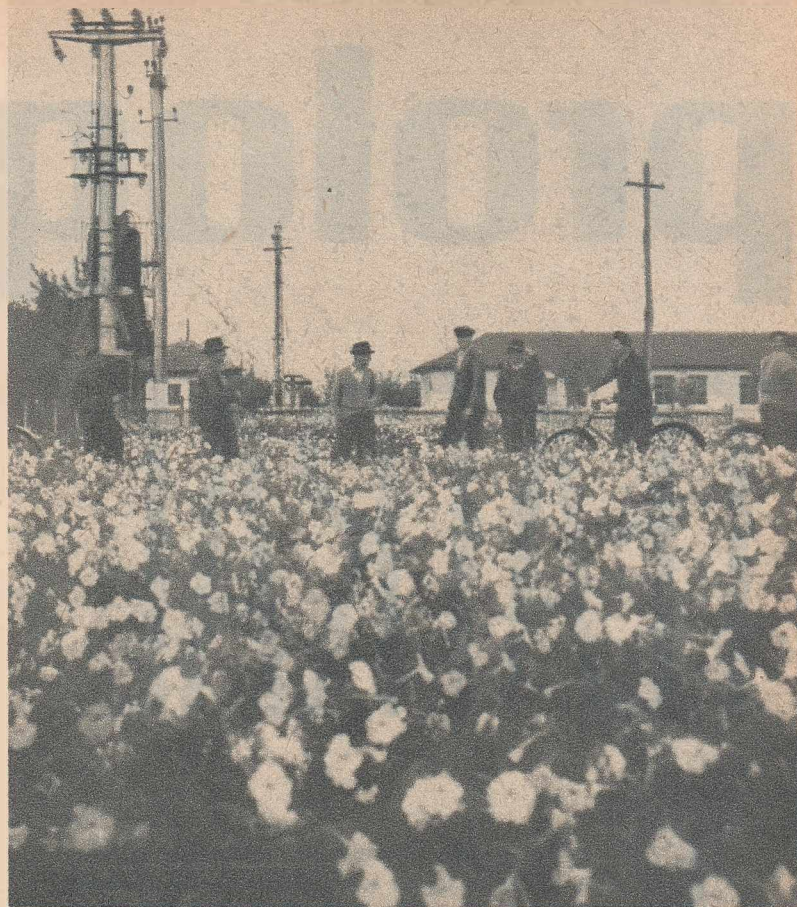
Numai că aceste mărfuri nu există. Dar nu lipsesc unele lămpi de iluminat demodate (comuna e electricată și în ultimii 4 ani s-a vîndut o singură lampă de acest fel), aparate de radio „Hora” la baterii și alte lucruri care în comună s-au dovedit a fi nevandabile.

E drept, toamna lui '65 i-a găsit pe tovarășii din conducerea cooperativei de consum cu articolele pentru sezonul rece... comandate. Mărfurile n-au sosit însă și nici nu se știe cînd vor sosi. Poate după ce vor cădea zăpezile. Că așa-i la Movilița : vrei să cumperi în toiu verii o sticlă de untdelemn pentru salată dar n-o găsești la cooperativa de consum. Pentru ea faci cale pînă la Urziceni sau București. În schimb găsești uleiul cînd trece vremea salatelor și cămăși de zefir cînd crapă pietrele de ger.

Din discuțiile purtate cu tovarășii din conducerea cooperativei a reieșit un lucru : I.C.R.-Urziceni înțirzie livrarea mărfurilor solicitate și trimite uneori mărfuri care rămîn în stoc, adică nevandabile. Ce părere au despre acest lucru tovarășii de la I.C.R.-Urziceni ?

NUMAI PE SCHEMĂ ?

Un drum la dispensarul medical a fost în măsură să ne informeze și despre situația sanitară a populației. N-am găsit nici un bolnav la dispensar. Acesta e un lucru bun ; înseamnă că starea de sănătate a oamenilor e bună. La circumscripția medicală lucrează 2 medici și 4 cadre medii sanitare. Adică așa ar trebui să fie, pentru că în realitate

Întoarcere de la cîmp.

lucrurile se prezintă altfel. Medicul șef al circumscripției — dr. Florica Schachner — a cam uitat unde e așezată Movilița. Pe schemă e prezent în permanență ; la treabă, mai puțin. Ori e în concediu medical, ori e detașat. Și lucrul acesta se întîmplă de cîțiva ani. Oamenii se întrebă pe bună dreptate : avem medic-șef la Movilița numai pe schemă ?

Despre acest lucru am cerut lămuriri de la tovarășii care lucrează în cadrul circumscripției medicale. Ei au dat din umeri și ne-au spus

că despre detașarea medicului șef de circumscripție habar n-are nici medicul șef al raionului. Socotim că secția sanitară a Sfatului popular raional Urziceni trebuie să facă lumină în acest caz.

★

Nu s-ar putea spune că toamna lui '65 i-a găsit pe oamenii din Movilița nepregătiți, chiar dacă în însemnările noastre am semnalat cîteva neajunsuri. Dovadă sînt realizările cooperativei agricole de producție, ale sfatului popular, ale instituțiilor de cultură și învățămînt. Dar așa cum arătam la început, la Movilița, alături de multe realizări de seamă, există și unele scăderi. E aproape inexplicabil faptul că la o cooperativă agricolă veche, puternică, bine organizată, să dăinuiește de atîta vreme o situație cum e cea cu vacile clasate. De bună seamă vina apasă pe I.R.C.C.A.-Urziceni, dar nici consiliul de conducere al cooperativei agricole nu poate fi scos din cauză. Așa stau lucrurile și la cooperativa de consum. Tovarășii din conducerea cooperativei se complac în situația în care se găsesc și nu pun la inimă cerințele oamenilor. Sîntem de acord că din punct de vedere formal conducerea cooperativei de consum a luat măsuri de aprovizionare la timp cu articole de sezon ; ni se pare însă că nu e îndeajuns să lansezi doar o comandă și apoi să aștepti. Această situație nu absolvă cu nimic pe I.C.R.-Urziceni care are datoria să satisfacă cu promptitudine cerințele cumpărătorilor ce se aprovizionează prin cooperativele de consum.

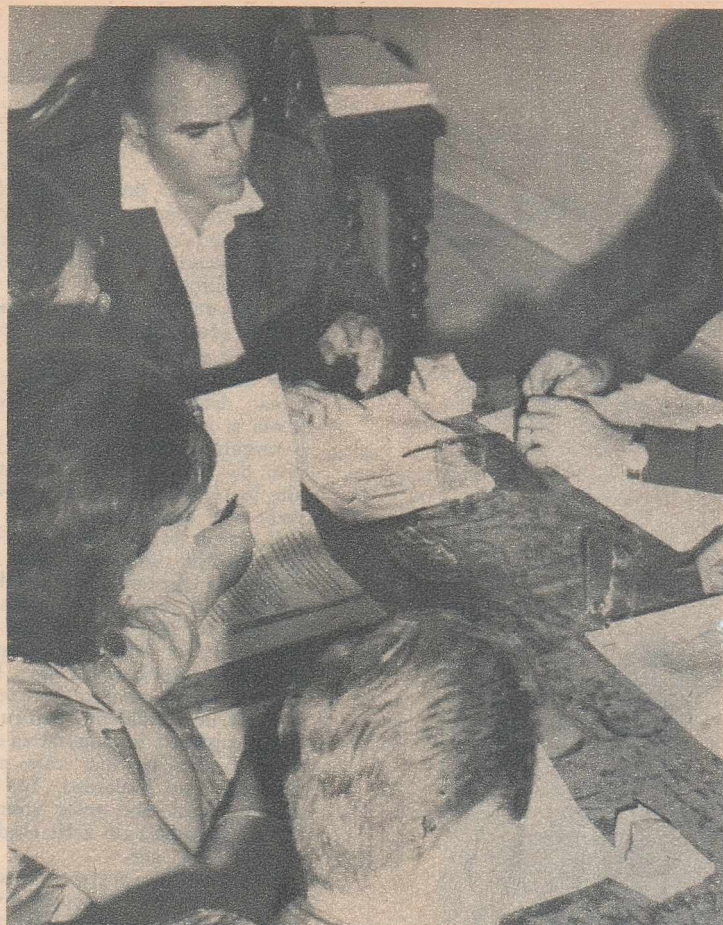
★

Toamna din '65 i-a găsit pe locuitorii Moviliței în toiu muncilor agricole. Organele puterii locale trebuie să ia măsurile corespunzătoare pentru ca muncile ce urmează să se desfășoare — pe toate planurile — să fie realizate în cele mai bune condiții, iar lipsurile semnalate să fie înlăturate cît mai grabnic.

G. MINIȘAN
Fotografii de Elena GHERA

prolog

TEATRUL

Potrivit tradiției, o dată cu cele dintâi semne ale toamnei, teatrele au început să-și primească oaspeții. Unele săli au și cunoscut primele aplauze ale stagiunii 1965-1966. În alte părți se fac ultimele pregătiri.

Stagiunea trecută a adus iubitorilor teatrului numeroase bucurii artistice, dacă ar fi să ne oprim numai la spectacolele atât de călduros aplaudate: „Doi pe un balansoar”, „Opera de trei parale”, „Trollus și Cresida”, „Luna dezmoștenșilor”, „Sonet pentru o păpușă” — realizări ale colectivelor bucureștene; ori la prestigioasele puneri în scenă ale teatrelor noastre din provincie, multe din ele aflate pe drumul împlinirii unei personalități distincte: „Othello” (Craiova), „Răzbumarea sufletorului” (Timișoara), „Vară și fum” (Iasi), „Constructorul Solness” (Cluj), „Nu sînt Turnul Eiffel” (Piatra Neamț).

De aceea este îndreptățită încrederea cu care sînt așteptate, în continuare, spectacole demne de prestigiul pe care și l-a cîștigat mișcarea teatrală românească.

Ce vom vedea în acest an? În ce roluri îi vom întâlni pe actorii îndrăgiți? La aceste întrebări și la altele ne-au răspuns cîțiva directori de teatre, regizori și actori din București. Într-unul din numerele viitoare vom stărni asupra noii stagiuni la teatrele din celelalte orașe ale țării.

LIVIU CIULEI, DIRECTORUL TEATRULUI „LUCIA STURDZA-BULANDRA”

— Care este semnul caracteristic al repertoriului pe care și l-a ales Teatrul „Lucia Sturdza-Bulandra”?

— Am rămas credincioși țelului pe care ni l-am propus mai demult: să aducem pe scenă operele cele mai reprezentative ale unor autori. Pregătim pentru această stagiune drama lui Tennessee Williams „Un tramvai numit dorință”, care încheie în ea, după părerea mea, tot ce a dat mai bun dramaturgul; sînt sigur că puternica analiză a sentimentelor, alături de care există multe, foarte multe implicații sociale, își vor găsi drumul către inima spectatorilor (n.n. — regia: Liviu Ciulei, decoruri și costume Ovidiu Bubulac. În distribuție: Clody Berthola, Victor Rebengiuc, Lucia Mara, Petre Gheorghiu).

Colectivul nostru teatral va avea un greu examen de dat cu piesa lui Georg Büchner — precursor al literaturii brechtiene — „Moartea lui

Danton”, lucrare care a stîmțit mereu interesul.

Continuăm să jucăm lucrări de cele mai diferite genuri, de la dramă și comedie modernă la vodevil și dramatizări după opere în proză; așa se explică și diversitatea personalităților scriitoricești asupra cărora ne-am oprit. Avem în repetiție „Caniota” lui Labiche, iar în studiu „Romulus cel Mare” de Fr. Dürrenmatt și piesa cu titlu atât de lung și ciudat: „Urmărirea și uciderea lui Jean-Paul Marat reprezentată de trupa de actori a ospiciului Charenton sub conducerea domnului de Sade” de Peter Weiss, precum și două dramatizări — una după „Neputul lui Rameau” de Diderot și alta după povestirea lui Gogol „Jurnalul unui nebun”.

— Teatrul dv. nu s-a mai oprit de mult asupra vreunei lucrări a clasicilor noștri. Vă veți reapropia oare de ei în stagiunea actuală?

— Caragiale ne va ajuta să facem începutul. E vorba de o nouă montare a comediei „D-ale carnavalului”.

— Ce autori români contemporani ați inclus în repertoriu?

— În stadiu de pregătire se află piesa „Nu sînt Turnul Eiffel” a Ecaterinei Oproiu, comedia lui Baranga „Sfîntu’ Mitică blajinul” și o altă variantă a satirei lui Teodor Mazilu „Proștii sub clar de lună”.

— Adeseori ați insistat, în articolele dv., asupra unui punct de vedere atrăgător: acela ca secretariatul literar al teatrului să devină o redacție teoretică menită să contribuie la începutul unei sistematizări a practicii noastre teatrale de zi cu zi. Cum se va materializa această intenție la Teatrul „Lucia Sturdza-Bulandra”?

— Am vrea ca în acest an să înfăptuim un plan ceva mai vechi. Ne-am propus să edităm un buletin special al teatrului, o publicație care să angajeze un dialog între teatru și spectatori.

DIALOG LA TEATRUL MIC

— În sfîrșit, în stagiunea aceasta vom vedea încă una din dramele lui Camil Petrescu: „Jocul ielelor”, în regia lui Crin Teodorescu. Cum își privește cîțiva dintre actorii rolurile?

George Constantin se întilnește pentru a doua oară cu un erou al lui Camil Petrescu. După Pietro Gralla din „Act venețian”, un rol — Sinești — în „Jocul ielelor”, cu care se va deschide stagiunea Teatrului Mic.

— Din capul locului trebuie să spun că-mi place mai mult.

— Ultimul rol pare întotdeauna cel mai interesant.

— Mi se potrivește mai bine.

— Deși dumneavoastră ați fost interpretul strălucit al unor eroi de mare forță morală.

— Uită-te la umerii mei... e în stare să mă doboare cineva? Vai de prostănacul acela care își închipuie că poate lupta cu mine... e un om pierdut...
— ?

Lectura la masă — prima apropiere colectivă de drama lui Tennessee Williams „Un tramvai numit dorință”. În fotografie îi recunoaștem pe artiștii emeriți Clody Berthola și Liviu Ciulei, precum și pe Victor Rebengiuc.

— Este sau nu replica unui erou de mare forță morală?

— Și fizică, evident. Dar o forță a răului.

— Numai în viață sînt adeptul forței morale închinată binelui. Pe scenă, trebuie să recunosc, mă interesează să intru și în pielea unor asemenea eroi. Este o experiență actoricească de loc de lepădat, credeți-mă! Sinești este făcut parcă din oțel. Nu-l poate doborî nimic, are o inteligență machiavelică, este lucid, elastic, știe precis ce vrea și obține totul cu orice preț.

— În afară de dragostea Mariei, pe care n-o dobîndește.

— Forța imensă ce-l caracterizează îl determină să-și găsească voluptăți chiar și în suferința de a nu fi iubit de cea pe care o adoră, chiar și în faptul că îl înșală. Eu îl văd ca pe un temperament viguros, de mare suculență, vijelios, în stare să doboare dintr-o lovitură tot ce-l stînjenește.

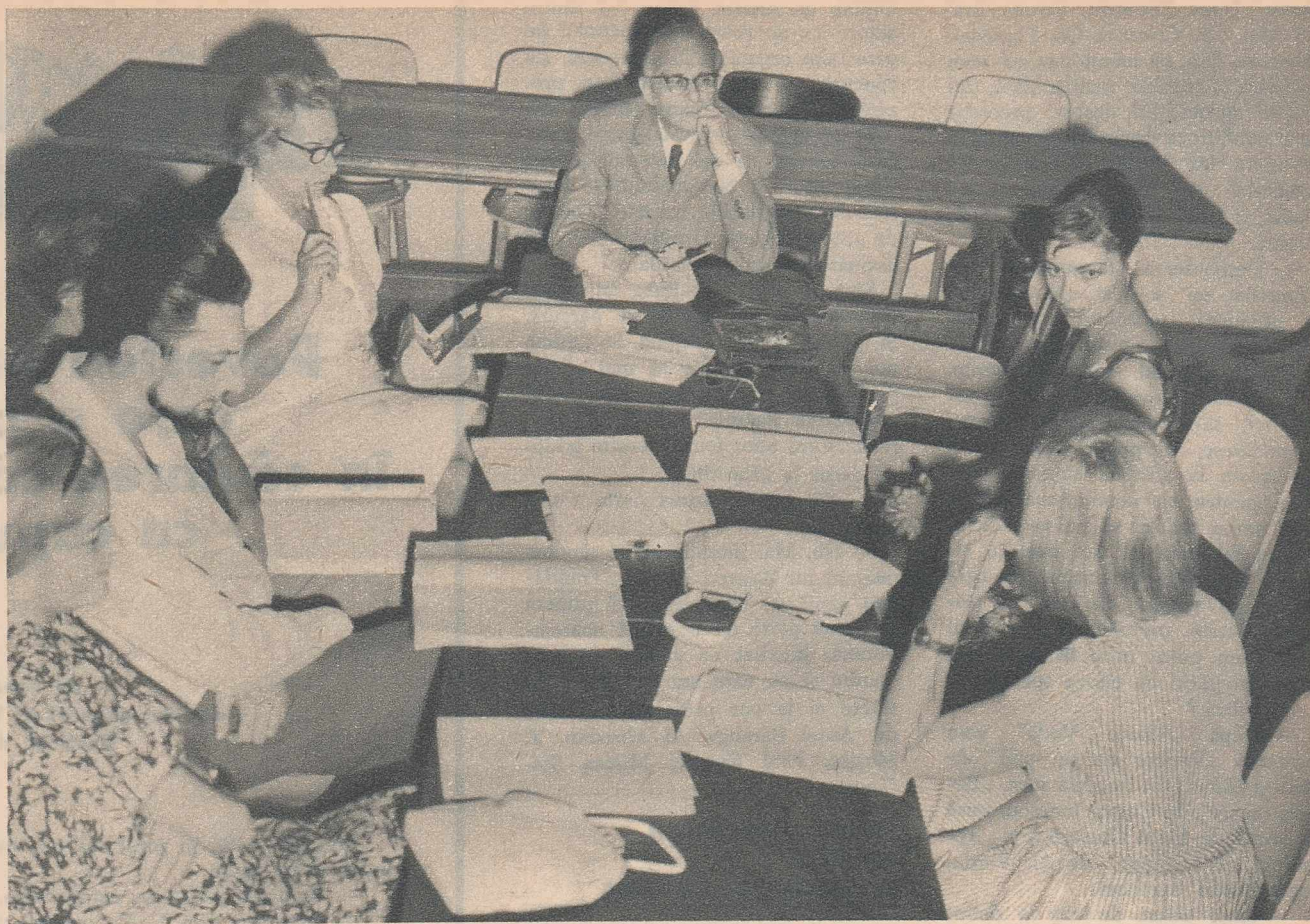
★

— Mi se par nepotrivite interviurile luate unui actor înainte de premieră — mărturisește Leopoldina Bălănuță.

— Sînt nevoită să te întreb atunci dacă le consideri utile după premieră?

— Nici atât. Eu, actrița, spun publicului ce am de spus prin personajul pe care-l fac să trăiască pe scenă. Explicațiile sînt de prisos și în cazul unei realizări, și în cel al unei nereușite; dar mai ales înainte de a primi botezul publicului!

— Evident el este cel care va aprecia în ce măsură ai reușit să fii cea contradictorie Maria Sinești din „Jocul ielelor” pe care a creat-o Camil Petrescu.

— Sinceră să fiu, nu optez pentru „contradictorie”, deși nu urmăresc să-mi simplific personajul. Maria a făcut în viața ei o mare greșală căsătorindu-se cu un om mai în vârstă, pe care nu-l iubește. Greșeala o plătește, așa cum se plătesc toate greșelile în lume.

— Totuși Maria aceasta pe care o vezi un suflet cinstit este în stare să nu-și precupețească farmecele pentru a-l determina pe Sinești să-și dea demisia.

— Drept să spun, acest acces de „cochetărie” în care Maria mizează sigur pe farmecul ei fizic irezistibil, nu mi se pare a dezvălui încă o latură a eroinei. Este pur și simplu o dovadă de crâcnă disperare în fața pericolului de a-și pierde copiii și stima publică. La fel, dezechilibrul ei nu trebuie să ducă la ideea că ar fi o nevropată; este tot rezultatul condiției ei de viață, a faptului că se învîrte într-un cerc vicios din care nu poate ieși decât cu prețul unor sacrificii de care nu se simte capabilă.

— A încercat o evadare prin marea dragoste ce a unit-o de Gelu Ruseanu.

— Un nou eșec după care îi este și mai greu să trăiască, să aspire.

— Spre ce?

— Spre absolut. Și ea, la fel ca și Gelu — asta e ceea ce-i unește — este însetată de absolut. A văzut și ea „Jocul ielelor”. După mine aici e cheia personajului.

— Ceea ce trebuie să recunoști nu seamănă cu o „explicație” la rol.

— Ceea ce trebuie să recunoști, nu seamănă cu un interviu!

ION LUCIAN DIRECTORUL TEATRULUI „ION CREANGĂ”

— Se pare că anul acesta Teatrul „Ion Creangă” își va deschide stagiunea sub semnul... adolescenței?

— Neîndoielnic că începerea nou-

lui an teatral cu o piesă al cărei moto este „Adolescența soră cu marile elanuri, Adolescența soră cu marile greșeli” — frumoasele versuri ale regretatului Nicolae Labiș — pune stagiunea sub semnul... adolescenței. Asta înseamnă că ne vom preocupa și de tinerii pentru care nu am avut răgaz anul trecut.

— De fapt ce tratează piesa Nataliei Gheorghiu și a Emiliei Căldăraru — „Dimineți obișnuite” — adresată adolescenței?

— ...Dragostea. Ceea ce pentru anii adolescenței este foarte mult. Dar nu totul. Pasiunile puternice sînt într-adevăr caracteristice acestor ani, știm cu toții, dar asta nu înseamnă că trebuie să lipsească răspunderea faptelor.

O piesă despre adolescență : „Dimineți obișnuite” de Natalia Gheorghiu și Emilia Căldăraru, la Teatrul „Ion Creangă”. Printre interpreți : Sandina Stan, Genoveva Preda, Șerban Cantacuzino.

— Să precizăm : a tuturor faptelor, deci și a celor necugetate.

— Tocmai asta vrem noi să subliniem în spectacolul nostru viitor, că tinerețea „nu este un paravan” al faptelor necugetate.

— Pe șantier mai avem alte „104 pagini — da, din nou — de dragoste”. Lucrarea scriitorului sovietic Edmond Radzinski numără exact... „104 pagini de dragoste”. Aici acțiunea angrenează tineri oameni de știință. Un alt mediu, alte probleme, dar aceeași dragoste, aceeași pleadoare pentru o etică nouă, socialistă.

— Credincios intenției dv. de a nu divulga mai mult...

— Voi trece la o a treia piesă adresată adolescenților — și iarăși

Regizorul Al. Finji urmărește primele repetiții ale piesei „Din jale s-a intrupat Electra”.

va fi vorba despre dragoste... Eroii scriitorului american Arthur Laurents seamănă cu Romeo și Julieta. Dar ei nu descind din familiile Capulet și Montague, ci din două bande de tineri americani ce trăiesc în portul New York. „Povestea din West-Side” va fi o dramă muzicală cu adinca implicații social-politice. Apoi sînt nevoit să vă vorbesc din nou despre un Romeo, de data asta al lui Anouilh, din piesa „Romeo și Jeanette” cu care va debuta studioul nostru experimental.

— Pe cei mici i-ați uitat?

— Felix Caroly m-a ajutat să nu-i uit. Pregătește pantomima „Cu capul în nori”, împreună cu un colectiv ce va căuta să demonstreze că nu este de loc comod să fii un asemenea băiețel „cu capul în nori”.

SICĂ ALEXANDRESCU PRIM-REGIZOR ARTISTIC AL TEATRULUI NAȚIONAL „I. L. CARAGIALE”

Sărbătorirea lui Alexandri iată un bun prilej pentru a aduce pe scena Naționalului, în deschiderea stagiunii, un spectacol cu caracter omagial.

— Este vorba de un spectacol ocazional, maestre Sică Alexandrescu?

— Nu, va intra în repertoriul permanent, deși se deosebește de reprezentațiile noastre obișnuite. L-am conceput în gen de montaj literar și cuprinde poezii eroice, populare, pasteluri și mai multe cînticele comice. Își vor da concursul la spectacol Marcel Angheliescu, Ion Finteșteanu, Grigore Vasiliu-Birlic, George Calboreanu, Irina Răchi-

(Continuare în pag. 10)

țeanu, Toma Dimitriu, Cosma Brașoveanu, Gh. Cozorici, Gh. Popovici-Poenaru. Țin să menționez că vom organiza și matinee pentru elevi, deoarece spectacolul nostru, precedat de o conferință despre personalitatea și opera lui Vasile Alecsandri — întocmită de Radu Popescu — poate fi util procesului de învățămînt.

— Deschiderea stagiunii la sala Comedia nu a fost marcată de o premieră „absolută”, deoarece „Vlaicu Vodă” a mai fost reprezentat la sfîrșitul stagiunii trecute.

— Perfect adevărat. Dar aici a intervenit, să-i spun, spiritul nostru gospodăresc. Am pus la punct cîteva spectacole la sfîrșitul stagiunii trecute, pentru ca deschiderea actualului sezon teatral să nu ne solicite în așa fel încît să fim puși în situația de a face promisiuni de care să nu ne achităm în ceea ce privește datele premierelor. În felul acesta am putut intra în noua stagiune pregătiți cu cîteva spectacole.

— Adică ?

— După „Vlaicu Vodă” vom prezenta „Vedere de pe pod” de Arthur Miller, tot în regia mea, „Regele moare” de Eugen Ionescu, pusă în scenă de Moni Chelert, și „Tezaurul lui Justinian” de Al. Voitin, regia Mihai Berechet.

— Cinci titluri de afiș la debut de stagiune înseamnă un răgaz !

— Pe care-l folosim din plin, nici o teamă ! „Doamna lui Ieremia” de Nicolae Iorga a și intrat în repetiție în regia lui Nicolae Massim, cu Dina Cocea în rolul titular ; la fel „Euridice” de Jean Anouilh, în care, sub conducerea lui Mihai Berechet, repetă Ion Fintescu, Elvira Gođeanu, Marcela Rusu, Geo Barton și Cristea Avram — invitat în spectacolul nostru de la Teatrul „C. I. Nottara” — pentru a-l interpreta pe Orpheu. Și „Din jale s-a întrupat Electra” de Eugene O'Neill, spectacol pus în scenă de Alexandru Finți, cu Dina Cocea, Eva Pătrășcanu, Emanoil Petruș, Florin Piersic, Eugenia Dragomirescu.

— Un nume nou în distribuția Electrei. Tot o invitată în spectacol ?

— Eugenia Dragomirescu face parte — alături de încă 11 tineri : Ilinca Tomoroveanu, Valeria Seciu, Valeria Nanci, Traian Stănescu, Ileana Stana Ionescu, Adela Mărculescu, Rodica Popescu, Paul Gheorghe Adrian, Gh. Cristescu, Constantin

Diplan și Anatol Spînu — dintre actorii ce au reușit la concursul pe care l-am organizat luna trecută. La concurs, țin să precizez, s-au prezentat elemente foarte bune, din care am ales pe cele mai bune. Este, deci, normal ca cei mai noi și mai tineri actori ai Naționalului să figureze în distribuțiile noastre. Tocmai de aceea Eugenia Dragomirescu este deținătoarea rolului titular.

Sînt și alții distribuți în roluri principale și vor mai fi pe parcurs. Și pentru că tot sîntem la „nume noi pe afiș”, trebuie să mai adaug pe Georges Wachtevitch, scenograful „Serbărilor galante” a lui René Clair, realizatorul unor foarte reușite schițe de decor la „Euridice”.

— Atît pentru prima parte a stagiunii ?

— Nu. Mai intenționez să montez poemul lui Zaharia Bîrsan „Trandafirii roșii” și, bineînțeles, să punem în scenă piese cu tematică contemporană, imediat ce autorii cu care lucrăm și cu care am încheiat contracte ni le vor prezenta. E vorba de Aurel Baranga, Al. Mirodan, T. Mazilu, Paul Everac, Mircea Ștefănescu.

LUCIAN GIURCHESCU, REGIZOR LA TEATRUL DE COMEDIE

Cu ce veți fi prezent în deschiderea stagiunii la Teatrul de Comedie, tovarășe Giurchescu ?

— N-am să vă spun un titlu nou. „Fizicienii” lui Dürrenmatt au urcat pe scenă la sfîrșitul stagiunii trecute. Dar numai pentru cîteva spectacole. Adevărata confruntare cu publicul de-abia acum începe în această toamnă.

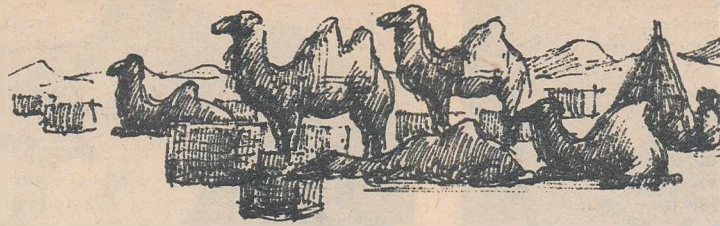
— Tot în ultima parte a stagiunii ce a trecut ați pus în scenă adaptarea vodevilului lui Labiche „Pălăria florentină”. Era, după cîte se pare, o experiență nouă în activitatea dv. Intenționați cumva să continuați montarea unor astfel de spectacole populare ?

— De mai multă vreme m-am atras în opera lui Alecsandri anumite elemente (scurte povestiri, piese, cînticele) care, sudate, ar putea să dea naștere unui interesant spectacol de teatru popular. Alecsandri este un scriitor care a știut să smulgă rîsul nu numai prin „Chirița”, ci și prin alte multe pagini, unele pe nedrept uitate. M-am aplecat asupra unora dintre acestea, împreună cu colaboratorul meu de la „Pălăria florentină”, Alecu Popovici.

— Dintre piesele pe care le-ați studiat în ultima vreme, care v-au reținut în mod special atenția ?

— Am făcut de curînd o descoperire (cel puțin pentru mine) : scriitorul contemporan polonez Morozek ; cele trei piese într-un act pe care le-am citit eu — „În largul mării”, „Carol” și „Strip-tease” — imbină actualitatea cu universalitatea în timp. Problemele pe care le dezbate Morozek a preocupat întotdeauna mintea și sufletul oamenilor. Pe de altă parte, prin întreaga lor construcție, piesele acestea mi se par și o ingenioasă replică dată unor manierisme ale teatrului de azi.

Interviu luat de Tita BOTEZ
și Magda MIHĂILESCU

Povestea omului care a plecat în căutarea cămilei cu capul alb

de acad. Ilias VENEZIS
director general al Teatrului Național din Atenă
Ilustrații de Cik DAMADIAN

Adunați roată, în jurul lui Ali, oamenii urmăresc cum răsucește țigară după țigară.

— Pe un-se mai aține caravana ta, bre Ali ?

— Caravana mea ?... Eu nu mai am caravană, am venit doar c-singură cămilă...

— Numai c-o singură cămilă !?... Cum vine asta, bre, tu nu mai umblu cu caravanele ?

— Iaca nu, eu nu mai umblu cu caravanele.

Făcioara care pîlpîie în privirile lui Ali strălucește ciudat, dîndu-i aerul unui copil uimit.

— Caut cămila cu capul alb !

Și înainte ca oamenii să apuce a mai rosti vreun cuvînt, îngîmă încet, cu graul sugrumat de emoție :

— Ian spuneți-mi, oameni buni, nu care cumva mi-ați văzut-o trecînd cu vreo caravană ?... Cum, n-a zărit-o nimeni ? E tare tînără, nici anul nu l-a implinit, și are-un perișor alb, alb de tot și pe frunte, și pe cap. Unde s-a mai pomenit o asemenea cămilă cu capul alb ?!

Ceilalți conducători de caravane se pornesc pe un rîs nestăvîlit și îl țintuiesc pe Ali cu priviri batjocoritoare.

— Ia mai las-o încurcată, bre, ce ne tot bați la cap cu cămila ta cu capul alb ! Ehe ! Ai să bați mult și bine toate potecuțele Orientului, pînă cînd i-ei da de urmă, bre Ali ! Da, da, să știi c-ai să le bătătorești pînă cînd ți s-o acri și ție !

Ali nu-și mai poate stăvili tulburarea decît cu mare greutate și abia, abia-și mai potolește năvala bătăilor inimii ; se ghemuiește în colț ca un animal rănit și șoptește sfios, cu glas cald și tremurător :

— Nu mai mă luați peste picior, și voi, bre, oameni buni. O singură cămilă cu capul alb am avut în viața mea și-am prăpădit-o și pe aceea. Am lăsat-o să-mi aluneca printre degete și acu-mi dau seama că nu mai pot trăi fără ea !... Din pricina asta bat lungul drumului, trîgînd nădejdea că poate, poate, i-o prinde urmele pe undeva... Nu mai rideți de mine !...

Încetul cu încetul rîsetele se sting, oamenii se cuibăresc mai bine pe saltele și urmăresc stăruitor obrazul îndurerat al lui Ali ; privirile tuturor se adună într-un singur punct, undeva în gol, căutînd să deslușească, parcă, în pîclele de fum care îmbîcsec atmosfera, izvorul patimei care îl mistuie pe acest sărman nefericit, îndemnîndu-l să cutreiere lumea în lung și-n lat de dragul unei cămile cu capul alb, rătăcită, cine-o mai fi știind pe unde anume, pe drumurile Orientului !

★

Ali a trudit pe lîngă caravane din cea mai fragedă copilărie. Plămădite în singele său, îndepărtatele ecouri ale clopotelor străbunilor au prins a răsună, din nou, la vremea cînd el a început a tălmăci rosturile vieții.

— Ia-mă și pe mine, cu cămilele, tată !

— Bine. De mine ai să mergi și tu cu cămilele.

Și iac-ășa, încălecat pe spina măgarului, micul Ali a început a bate lungul drumurilor Anatoliei. Cămilele nu erau ale lor ; tatăl său, care muncea cînd la un stăpîn, cînd la altul, n-a apucat să aibă niciodată cămilele sale, și la județul din urmă nu i-a lăsat feciorului său nimic altceva în afara tainicilor chemări ale ecourilor. Nici Ali nu s-a căpătuit mai acătării decît tatăl său.

COPERTA NOASTRĂ

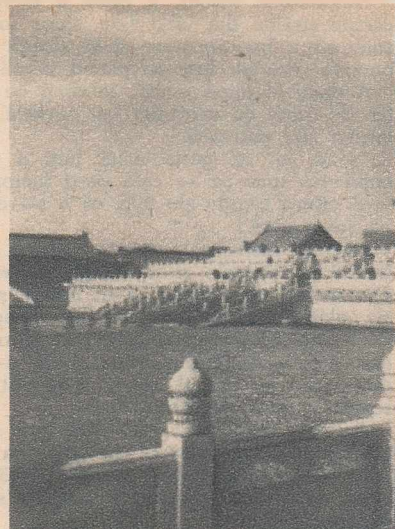
Dolna IONESCU, actriță la Teatrul „C. I. Nottara”

Fotografie de Hedy Löffler

**Note de călătorie
din Republica Populară Chineză**

PEKIN '65

PIAȚA TIANANMÎN

Străbătând în doar zece ore de zbor distanța dintre București și Pekin, corăbii aeriene ale zilelor noastre nu te îndeamnă să-ți amintești câtă vreme l-a trebuit ca să ajungi la împărăția Chinei spătarului Milescu, cel dinții român care a pătruns în îndepărtata țară de la soare-răsare.

Cu ajutorul avioanelor și datorită atenției pline de grijă a gazdelor noastre am putut străbate în mai puțin de o lună peste 5 000 kilometri de-a lungul și de-a latul Chinei, am putut trece în câteva zile de la viscolalele nordului la căldurile caniculare ale Cantonului, caracteristice zonei subtropicale.

Retrăind, în fața hîrtiei de scris, călătoria în China, bogăția impresiilor te pune la grea încercare. Să rezolvăm dificultatea alegerii, începând cu ... începutul!

Gara centrală din Pekin.

Primii pași în capitala Chinei n poartă de la hotelul „Pekin“, p largul bulevard Changan, spre piața Tiananmîn. Ne aflăm în inima orașului cu o istorie de peste patru milenii. Martoră a nenumărate evenimente din viața zbuciumată a poporului, piața Tiananmîn este legată în primul rînd de cel mai de seamă dintre ele — proclamarea, la 1 octombrie 1949, a Republicii Populare Chineze. Pentru a aminti generațiilor viitoare începutul istoriei noi, aici fost înălțat Monumentul eroilor poporului. Simbolic, piatra fundamentală a monumentului — care evocă prin basoreliefurile sale peste un secol de lupte revoluționare, începînd de la războiul opiumului din 1840 — a fost pusă chiar în octombrie 1949.

Așezată în mijlocul orașului interior — partea cuprinsă între vechile ziduri — piața Tiananmîn este înconjurată de o parte de Palatul de iarnă, parcurile Cișan și Peihai; de cealaltă — de Marele Palat al Poporului, cu Muzeul Revoluției.

Milioane de chinezi din toate colțurile țării vizitează anual parcul de peste 70 de hectare al Palatului de iarnă, transformat în muzeu, alcătuit din clădiri care cuprind 9 000 de camere.

De neasemuită valoare arhitectonică, adevărate bijuterii ale artei chineze, pavilioanele construite din lemn, pe fundamente de piatră, sînt fructul trudei anonime a sute de mii de meșteșugari, artiști ai vremii lor. Numai la construcția sălii tronului au lucrat, vreme de mai mulți ani, peste 200 000 oameni.

Farmeceul pe care-l degajă azi monumentele vechii arhitecturi chineze justifică pe deplin denumirile pe care le-au dobîndit, bunăoară clădirile din parcul Cișan: „Pavilionul priveliștilor minunate“, „Pavilionul celor 10 000 de primăveri“, „Pavilionul florilor înmiresmate“, „Pavilionul vuieste pinul“. Denumiri vred-

O veritabilă dantelărie de marmură, lemn și ceramică, rodul muncii a peste 200 000 meșteșugari: „Sala supremei armonii”.

► Stradă din Pekin. Imbinarea arhitecturii moderne cu elemente ale celei tradiționale — bunăoară acoperișurile de pagodă — este vizibilă pretutindeni.

nice de pana unui poet; arhitecții, cioplitorii în piatră și lemn, ceramiștii, pictorii vechii Chine, pe lângă măiestria cu care-și stăpîneau meșteșugul, s-au dovedit, în creațiile lor, înzestrați cu harul poeziei.

TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE ÎN CONSTRUCȚIILE NOI

Arhitecții care au îmbogățit în ultimii ani Pekinul cu noi construcții au știut să îmbine tradițiile vechii arhitecturi cu realizările epocii moderne. Te convingi de aceasta văzînd Marele Palat al Poporului — sediul Adunării Reprezentanților Populari din întreaga Chină — Muzeul Revoluției, Palatul de cultură al naționalităților, Casa radiodifuziunii, Galeria națională de artă, Gara din Pekin.

Marele Palat al Poporului este o construcție monumentală, de proporții impresionante. Ca să-l înconjurî în exterior, străbați mai mult de un kilometru. Sala de festivități are 10 000 locuri, iar sala de recepții, care poate primi 5 000 de oaspeți, are dimensiunile unui teren internațional de fotbal. La acestea se adaugă numeroase alte săli de recepții și intrări mai mici, foaiere, birouri. În palat sînt săli reprezentînd provinciile și orașele R. P. Chineze, împodobite fiecare cu creațiile cele mai valoroase ale artiștilor locali. Sala provinciei Siciuan, bunăoară, se remarcă prin transperantele din bambus, prin lucrările în filigran, de aur și argint, cea a provinciei Hunan prin broderiile artistice pe mătase, sala provinciei Guandun prin sculpturile în fildeș și bronz. Mîinile îndemnatice și fantezia creatoare a artiștilor populari din provincia Liaonin au prefăcut în obiecte de artă fierul, cărbunele, secțiuni de cabluri — imbinîndu-le în basorelieful de o mare forță de sugestie.

Soluții arhitecturale interesante au aplicat constructorii chinezi la Gara centrală, amenajată pentru deservirea în bune condiții a unui număr

de 40 000 călători pe zi. Aci îți reține atenția îndeosebi cupola de 34×34 m ce acoperă holul central al gării. Atît la Gara centrală, cît și la Galeria națională de artă, arhitecții au imbinat în mod armonios cerințele funcționale ale clădirilor, amenajate modern, cu acoperișurile în stilul tradițional al pagodelor, realizînd construcții cu linii grațioase, care încîntă privirea.

INDUSTRIA ÎNDEMÎNĂRII ȘI PRECIZIEI

În muzeul Palatului de iarnă poți vedea multe sculpturi din fildeș și jad, care constituie monumente ale îndemînării și muncii pline de migală. O sferă de fildeș, puțin mai mare decît un măr, e transformată într-o veritabilă dantelă, iar înăuntrul ei au fost sculptate prin mici ferestre cilindrice alte sfere concentrice. La asemenea minuțioase bibelouri, meșteșugarul lucrează slujindu-se de lupă, cu ajutorul unor cuțitașe minuscule.

Îndemînarea, meticulozitatea și înalta precizie a muncii — calități cultivate din generație în generație — și-au găsit un cîmp larg de desfășurare în anii construcției socialiste, datorită dezvoltării industriei. Pekinul se mîndrește astăzi cu întreprinderi siderurgice, de construcții de mașini-unelte, automobile, mașini agricole, aparate de radio și televizoare, cu întreprinderi textile, chimice, poligrafice etc.

Am vizitat una din fabricile noi ale capitalei, cea de tuburi electronice. În sălile luminoase, cu ochii fixați asupra microscopelor, fete în halate albe efectuează cu dexteritate și repezițiune complicate operații la capătul cărora ia naștere filamentul unei lămpi de radio sau un semiconductor.

Inginerul șef al fabricii, Van Tien, ne-a explicat că întreprinderea, deși nu a împlinit încă un deceniu de funcționare, produce anual — pe lângă tuburile electronice mici — care constituie produsul de bază al

fabricii (12 000 000 tuburi pe an), 10 tipuri de tuburi mari, printre care și de 250 kW, precum și peste 100 tipuri de semiconductoare.

Produsele fabricii de tuburi electronice din Pekin dau „viață” multor aparate. Am avut prilejul să văd la Expoziția industrială a orașului Șanghai, cît și la Tîrgul produselor de export ale Chinei de la Canton, o mare varietate de aparate de radio și televiziune, aparate medicale pentru tratamente cu raze Gama, pentru radioscopii și radiografii — în inima cărora lucrează piesele de înaltă precizie fabricate de fetele din Pekin.

LA INSTITUTUL PETROLIȘTILOR

Pekinul este un tradițional centru cultural al țării, ceea ce a înlesnit crearea în anii construcției socialiste a numeroase noi institute de învățămînt superior.

De pe colina din parcul Cișan și se înfățișează o amplă panoramă a capitalei. În depărtare, spre nord, se profilează un veritabil oraș studentesc, cuprinzînd opt institute de învățămînt superior, cîmine și cantine.

Am poposit într-una din zile în acest cartier, la Institutul de petrol, în care 4 500 studenți se pregătesc la 12 specialități — mergînd de la prospecțiunile geologice pînă la rafinarea petrolului.

Nucleul actualului institut s-a născut o dată cu victoria revoluției populare. Atunci, în cadrul Institutului politehnic din Pekin a luat ființă Facultatea de petrol. Datorită dezvoltării ei continue, potrivit cerințelor economiei naționale, s-a creat apoi Institutul de petrol.

Din sălile de cursuri și laboratoarele institutului, în cei 12 ani de cînd funcționează, au plecat spre cîmpurile de sonde și rafinării peste 6 000 absolvenți. Mulți dintre ei, în ținuturi îndepărtate și odinioară aproape pustii, străpungînd cu instalațiile de foraj adîncurile pămîntului, au avut marea satisfacție de a

dăruii patriei lor noi cantități de petrol, acest produs indispensabil economiei moderne.

Prorectorul Ci An, care ne înfățișează dezvoltarea institutului și perspectivele care îi stau în față, are cuvinte de caldă apreciere pentru realizările României în domeniul industriei petroliere, al pregătirii de cadre din această specialitate, realizări cunoscute de oameni din institut care au vizitat țara noastră. Încerci un sentiment de îndreptățită mîndrie patriotică cînd vezi că aici — la multe mii de kilometri depărtare — sînt cunoscute și prețuite înfăptuirile poporului nostru în valorificarea superioară a petrolului, în dezvoltarea industriei de utilaj petrolier. Practica studenților — ne informează prorectorul — cuprinde și lucrul cu o instalație de foraj românească.

Studentilor li s-au creat condiții favorabile de studiu și de viață. Ei locuiesc toți în căminele situate în apropiere, iar trei sferturi sînt burseri. O grijă deosebită se acordă înzestrării celor 80 de laboratoare, astfel ca viitorul specialist să fie pus în situații cît mai apropiate de cele ale locului de muncă pe care îl va ocupa.

★

Sînt orașe care-și dezvăluie cel mai expresiv fizionomia atunci cînd lumina pălește și soarele se îndreaptă spre asfințit. Altele te frapază prin jocul luminilor de noapte. Pekinul mi s-a întipărit în memorie prin imaginea sa matinală. Din zorii zilei sute și sute de mii de oameni — un adevărat furnicar harnic de muncitori și funcționari, bărbați și femei, tineri și vîrstnici — se îndreaptă spre fabricile din centura industrială a Pekinului, spre instituții, spre școli.

Imaginea aceasta optimistă a orașului care pornește la muncă a fost totodată și ultima din noianul de impresii ale călătoriei noastre în China: ea ne-a însoțit în dimineața plecării noastre din Pekin spre patrie.

FILM

OPERE DESPRE CARE SE VORBEȘTE

„GIULIETTA ȘI FANTOMELE”

de Antonio SANSONE, ziarist italian

Pe Fellini trebuie să-l crezi pe cuvânt atunci când își cere scuze pentru faptul că nu-ți poate spune prea multe despre filmul la care lucrează. E sincer, nu cochetează. Stilul lui de muncă este binecunoscut: pînă în ultima clipă, cineastul schimbă și reface într-una, fan-tezia lui neobosită descoperă mereu altceva. Să nu credeți că pornește vreodată de la un scenariu nepus la punct; nu, dar pe platou lucrurile iau alte întorsături, încep să apară variantele și multe din ele înlocuiesc pînă la urmă situațiile gândite la început. Un film de Fellini se naște „giorno per giorno”, cum spunem noi (zilnic); fiecare zi de filmare aduce ceva nou, altceva decît te așteptai.

Cei care au asistat la filmările „Giuliettei și fantomele” au avut prilejul să urmărească mai mult decît oricînd acest aspect „misterios” al creației lui; Fellini lucrează asemenea unui scriitor: șterge, adaugă, revine. La început nu ne dădeam seama ce va fi ultimul său film. Ne era greu să bănuim împletirea echilibrată dintre elementele de comedie și dramă (căci filmul s-a dovedit a fi pînă la urmă o dramă și, în același timp, o comedie). Este drama unei femei obișnuite, soția unui om de afaceri de a cărui fidelitate conjugală se îndoieste. O puternică criză sufletească o aruncă pe Giulietta pradă unor lungi coșmaruri. Duhurile îi năpădesc visele, îi fură liniștea, îi torturează existența. Dar cine sînt aceste fantome? Personaje din lumea copilăriei, dar mai ales altele, și mai ciudate, intru-chipînd multe din sentimentele și aspirațiile eroinei. Filmul subțiază granițele dintre vis și realitate, ființele din preajma Giuliettei prind contururile unor arătări din nopțile de coșmar: pictorița încrezătoare în experiențele spiritismului, veșnic în așteptarea unui mesaj din partea vocilor de dincolo, sculptorița super-intelectuală ce nu se desparte niciodată de însoțitorul ei cu statură athletică, Susy — prietena ce locuiește într-un palat desprins parcă din „o mie și una de nopți”, populat de o întreagă suită care-i așteaptă supusă ordinele.

În mijlocul acestora îi e greu eroinei să-și regăsească liniștea sufletească. Nici familia sa nu-i poate oferi un refugiu, o oază de înțelegere, mama împreună cu una dintre surori, fiind preocupate doar de propria lor frumusețe, iar cealaltă soră neavînd ochi decît pentru proprii ei copii.

Salvată prin propriile ei puteri, Giulietta se regăsește pe sine însăși, eliberată de prejudecăți și de conformism.

Fellini nu a intenționat să facă un film despre „alienarea omului modern” în sensul temei ce revine obsedant în creația lui Antonioni.

Condiția femeii într-o anumite societate a zilelor noastre — care l-a preocupat de atîtea ori — este prezentă și aici. Oricît s-ar părea de

ciudat, Giulietta din ultimul său film are ceva din Gelsomina și din Cabiria: puterea de a nu se lăsa înfrîntă.

Regizorul și cîteva dintre ciudate personaje ale ultimului său film (foto 1).

Una dintre actrițele preferate ale lui Fellini este Sandra Milo (în fotografia 2, alături de Giulietta Masini).

O apariție de vis a Sylvei Koscina în distribuția filmului mai înfățișează numele actorilor Sandra Milo, Valentina Cortese, Luisa Della Noce, Mario Pisu, Mario Carotenuto și alții (foto 3).

Pe platouri și în culise

■ José Ferrer, neuitatul interpret al lui Toulouse-Lautrec din filmul „Moulin Rouge”, este regizorul filmului „Moartea la Veneția” după nuvela cu același titlu de Thomas Mann, scriitorul de la a cărui moarte s-au împlinit nu demult zece ani. Scenariul este scris tot de José Ferrer, împreună cu actorul englez Michael Craig.

■ Acceptând rolul Lacreziei din filmul „Mandradora” (Mătrăguma), binecunoscuta comedie a lui Machiavelli, Rosanna Schiaffino (foto 1) trăiește — după spusele proprii — una din cele mai interesante experiențe ale carierei sale artistice. La reușita realizării contribuie în egală măsură „mîna de maestru” a regizorului Alberto Lattuada și prezența pe generic a comicului Toto...

■ Studiourile DEFA și Televiziunea din R. D. Germană realizează împreună un film închinat împlinirii a 20 de ani de la reforma agrară în R. D. Germană. Scenariul filmului al cărui titlu este „Brazdă adîncă” situează în centrul acțiunii figura luminoasă a unui activist comunist, fost deținut în lagărele de concentrare naziste. El este interpretat cu măiestrie de cunoscutul actor Erwin Geschonneck.

■ După Verna Lisi, care a întrunit sufragiile spectatorilor americani în comedia „Cum să-ți omori soția?” o altă artistă italiană — Giovanna Ralli — își încearcă acum norocul în cetatea filmului american. Ea va interpreta rolurile principale în două comedii; într-una va avea ca partener pe James Coburn (a jucat în „Cei 7 magnifici”), iar în cealaltă pe Frank Sinatra („Can-Can”).

■ Marina Vlady (foto 2) interpretează rolul principal în filmul „Furtul Giocondiei”, care se turnează în prezent la Roma în regia lui Michel Deville. Partenerul Marinei Vlady este actorul american de origine greacă George Chakiris. Scenariul se inspiră dintr-un fapt real: furtul celebrului tablou de Leonardo da Vinci în octombrie 1911.

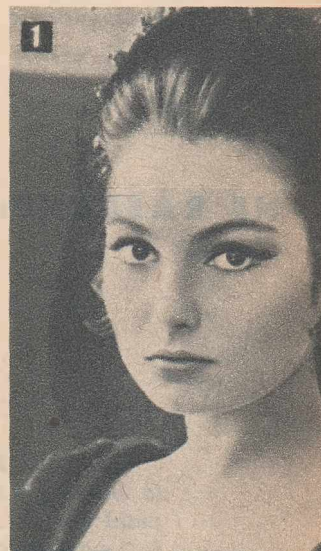
■ Regizorul și producătorul german Gottfried Reinhardt a obținut acordul lui Marcello Mastroianni pentru realizarea unei noi versiuni a dramei de la Mayerling, realizare care ar urma să înceapă în curînd sau cel mai tîrziu în aprilie 1966. Mastroianni va fi, de sigur, protagonistul filmului și va avea ca partener pe Alec Guinness în rolul împăratului Franz Joseph al Austro-Ungariei. Comentariul muzical aparține marelui dirijor Herbert von Karajan.

■ Predilecția unor cineaști pentru explorarea istoriei se dovedește mereu actuală. Geza von Radvanyi, de pildă, a dat, la palatul Schönbrunn (Viena), primul tur de manivelă la filmul „Congresul dragostei”, a cărui acțiune se petrece în perioada Congresului de la Viena (1814-1815). E o coproducție vest-germano-austriacă în care vor evolua actori de prima mîna ca Lili Palmer, Françoise Arnoul, Paul Meurisse (în rolul lui Talleyrand) și Curd Jürgens (în rolul țarului Alexandru I).

■ Unul din reprezentanții de seamă ai noului val francez, Alain Resnais (autorul filmelor „Hiroshima, dragostea mea”, „Anul trecut la Marienbad”, „Muriel”) se pregătește să plece în Munții Pirinei unde va începe filmările unei noi producții: „Războiul s-a terminat” (în rolul principal — Yves Montand). Admiratorii lui Resnais, ca și cei care nu s-au arătat entuziasmați de arta afît

de personală a acestui creator, se întrebă pe bună dreptate: cum va arăta noul său film? Deocamdată însă, cineastul refuză să comunice amănunte.

■ Realizatorul filmului „Tovarășii”, Mario Monicelli, și-a anunțat noul său proiect: „Armata la Brancaleone” — istorisirea întîmplărilor tragicomice ale unui grup de sol-

dați mercenari (acțiunea este plasată în Italia evului mediu). Primele nume ale distribuției: Vittorio Gassman, Nino Manfredi, Bernard Blier.

■ „Dragostea interzisă” este titlul unei comedii cinematografice pline de situații neprevăzute, ce se turnează în studiourile maghiare. Filmul se bucură de participarea unor interpreți deosebit de înzestrați din rîndul cărora cităm pe Mari Töröcsik, Teri Torday, Ildikó Pécsi, Anna-Mária Szilvassy — dintre actrițe — și Sándor Pécsi și Ivan Darvas, dintre actori.

■ Deși cîntăreșta franceză Françoise Hardy nu s-a arătat prea entuziasmată de prima ei experiență în lumea cinematografiei (e vorba de „Castel în Suedia”, regia R. Vadim, scenariul — Françoise Sagan), ea a primit totuși invitația de a juca într-un alt film, „Un glonte în inimă”, al unui foarte tînar regizor: Jean-Daniel Pollet care și-a anunțat astfel filmul: „Un subiect ce are ceva din specificul westernului și totodată din... tragedia greacă”. Poate că nu este vorba de un simplu teribilism.

Poate exprima teatrul de păpuși problemele mari ale epocii
 Care sînt căile actuale de dezvoltare ale artei păpușerești
 Expresie modernă ori limbaj tradițional
 Dramaturgia — problema nr. 1

„Incheta
 lacării”

DIALOG PĂPUȘERESC

NE RĂSPUND:

SERGHEI OBRAZTOV, artist al poporului din U.R.S.S., director al Teatrului central de păpuși din Moscova.

MARIA SIGNORELLI, directoarea teatrului „Opera de Burattini” din Roma.

SZILAGYI DEZSŐ, director al Teatrului Național de păpuși din Budapesta.

YVES JOLY, Franța.

HORIA DAVIDESCU, director al Teatrului de păpuși din Craiova.

Cel de-al treilea Festival internațional de păpuși de la București se află la capătul celor două săptămîni de viață ale sale. Două săptămîni de intensă activitate profesională în care s-au văzut, cu carnetul de note și cu creionul în mînă, cîte 2 și chiar 3 spectacole pe zi, în care s-au ținut sesiunea prezidiului UNIMA și un ciclu de conferințe de specialitate, în care păpușari din toată lumea s-au întîlnit ori s-au reîntîlnit, apreciîndu-și ori criticîndu-și colegial și cu simț de răspundere munca, împărtășindu-și idei, experiențe, intenții. Cîteva din aceste schimburi de idei și-au găsit loc — la solicitarea redactorului nostru — în paginile de față. Recunoscînd pe deplin utilul caracter de lucru al festivalului, nu putem totuși să nu reproșăm organizatorilor săi faptul că l-au ținut mult prea departe de publicul iubitor al artei păpușerești, sălile alese fiind cu totul neîncăpătoare chiar și pentru oaspeții străini sosiți cu acest prilej la noi, darmite pentru bucureștenii ce sperau zadarnic, în fața ușilor, la „un bilet în plus”. Să-i ascultăm însă acum pe interlocutorii noștri.

NU CUMVA NE LĂSĂM FURAȚI DE ISPITA VIRTUOZITĂȚII FORMALE ?

— Încotro mergem ? Care sînt căile de dezvoltare ale artei noastre ? — ne întoarce tov. Horia Davidescu întrebarea. Efectiv, nenumărate, complexe, nesfîrșit de variate. Păpușeria mondială a sărit, după cel de-al doilea război mondial, din preistoria ei, direct în epoca modernă. Trăim acum un fel de „Sturm und Drang-periode” (ca să citez o formulă din liceu). Un lucru e sigur : că teatrul de păpuși, care a început ca o modestă formă de literatură vie a bilciurilor, este astăzi o artă majoră, cultă, intelectuală. Și mai e sigur că nu este o ramură minoră, infantilă a teatrului de dramă, ci un mijloc de expresie artistică independentă, cu foarte mari posibilități : commedia dell'arte, bufonerie, păcăleală anecdotică, operetă, circ, tragedie, feerie, vodevil, scamatorie simbolică etc. (cum s-a și văzut de altfel în spectacolele festivalului) ; toate aceste genuri de spectacol pot fi atinse și realizate printr-o categorie estetică ce s-a impus : păpușerescul. Păpușa nu e materie animată ; e

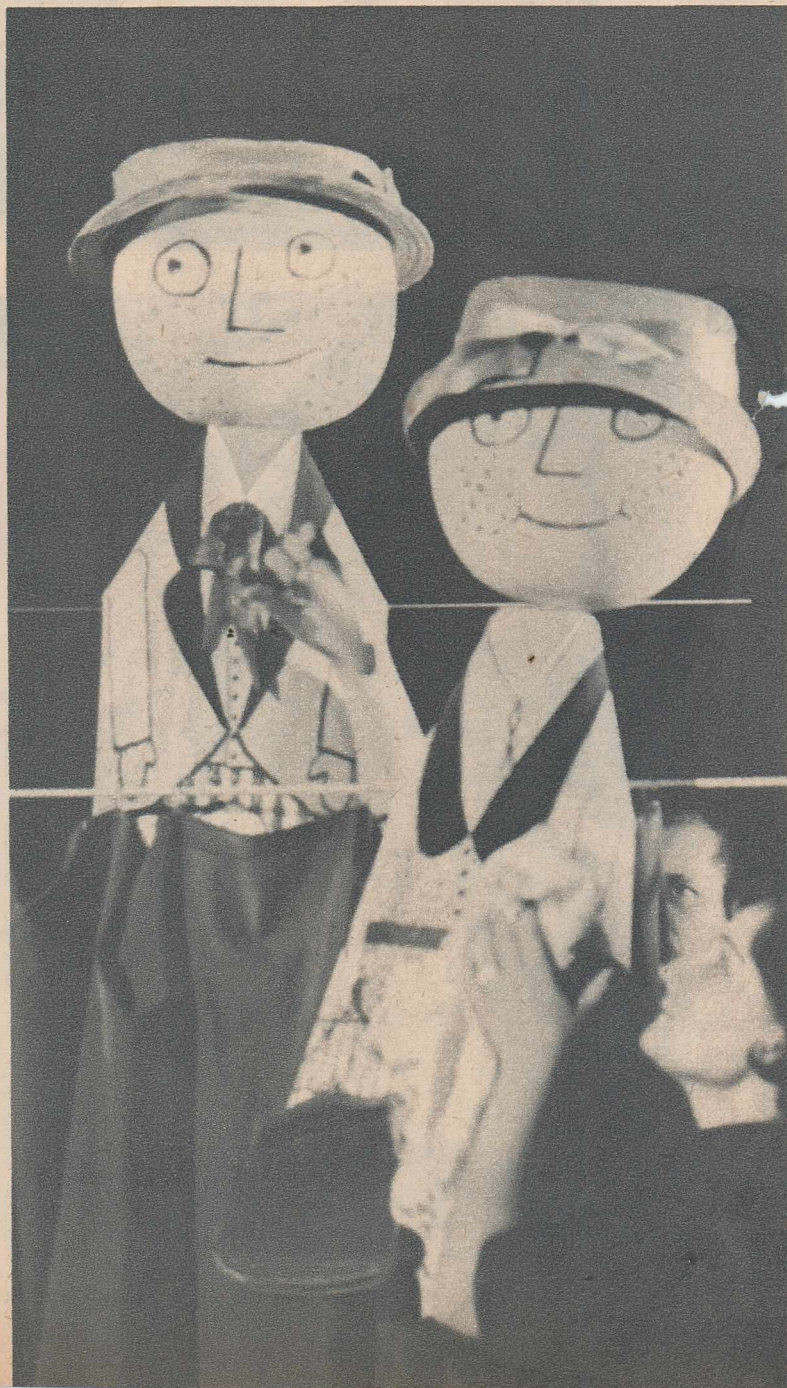
materie care a luat o formă ; o formă care are viață și o viață care poate demonstra ceva. Poate susține o cauză, poate vărsa o lacrimă, poate exprima destinul omenesc într-o modalitate pură, sugestivă. Am impresia că noi asistăm acum la tumultuoasa explozie a mijloacelor, a surprizei, a demonstrației. Uităm însă un pic de unde am plecat ; uităm copiii, uităm cuvîntul și ideea vie, uităm relația psihologică și socială cu publicul. La unele spectacole, extraordinare ca feerie cromatică și dinamică, o voce din mine îmi șoptea : nu cumva ne lăsăm furajați de prea multele noastre posibilități ? Nu ne lăsăm furajați de ispita virtuozității formale ?

TOTUL A FOST SPUS !

În aceeași ordine de idei, tov. Szilagyi Dezső are cîteva opinii extrem de interesante :

— E clar : acum, după mijlocul

Spectacolul artiștilor bulgari — „Ceasornicarul” — a încîntat prin ingeniozitate artistică, prin substanța conținutului, prin virtuozitatea interpretării.

ată și o scenă — văzută din cullse — din spectacolul chinezesc cu piesa „Cucerirea Muntelui Tigru”.

Relația om-păpușă, cu căldura și hazul cu care apare ea în spectacolul companiei engleze „Pantopouck and Violer”.

ecolului al XX-lea, păpușeria e o artă nouă, cu totul diferită, chiar i ca specie aș zice, de cea tradițională. Mijloacele sale actuale de expresie vizuală, plastica sa — complet necunoscute în trecut — au determinat hotărâtor și rapid evoluția genului în ultimele decenii. Dar am impresia, dacă nu chiar certitudinea, că în ce privește mijloacele de expresie ale artei noastre, totul a fost de-a doua mână. Totul a fost descoperit. Chiar și companiile păpușerești care au devenit celebre prin revoluțiile aduse formei, s-au oprit pe loc. Nu e greu de depistat cauza acestei stagnări. Să-i spunem pe nume: dramaturgia. Dramaturgia e slabă, și fenomenul poate fi constatat în teatrele din întreaga lume.

Teatrul de păpuși pentru copii este prin excelență un gen sentimental, cel pentru adulți trebuie să poată să fie în primul rând un teatru de idei. Tocmai prin caracterul său specific, prin capacitatea sa de abstractizare și generalizare, prin facultatea elementelor sale plastice de a exprima sintetic adevărurile vieții, teatrul de păpuși se pretează cel mai bine la o artă de concentrare intelectuală, la o artă de idei. Cred că el poate exprima pe deplin problemele omului și ale secolului nostru, și numai atunci când își va pune marile virtuți vizuale în serviciul gândirii moderne, va beneficia de stimă socială și va fi ajuns la maturitate.

— De aceea v-ați și adresat, desigur, în recentele dv. spectacole (prezentate și la festivalul din București), la mari creații din domeniul muzicii și le-ați „transcris” pe scena păpușerească? Mă refer la „Prințul de lemn” de Bartok și la „Petrușka” de Stravinski.

— Da, și e semnificativ că m-am întâlnit în această concepție cu alți artiști păpușari din lume. Și teatrele dv. au căutat surse de inspirație în alte opere de valoare: ați montat Garcia Lorca, Maeterlinck. Să nu vi se pară lipsit de modestie, dar eu cred că mijloacele teatrului de păpuși pot exprima mult mai adânc, mai complex și chiar mai accesibil muzica lui Bartok și Stravinski, decât spectacolele coregrafice pentru care au fost scrise.

Și cu toate că teatrul de păpuși

mi se pare — ca artă de sinteză — mai apropiat de film decât de teatrul de proză, insist totuși asupra necesității de a ne adresa culturilor dramaturgiei clasice ori contemporane și în general marilor opere dense în idei, dacă vrem să ridicăm teatrul păpușeresc la nivelul său binemeritat.

PĂPUȘILE NU-L POT JUCA PE CEHOV SAU PE TOLSTOI

— Iar eu continui să consider că teatrul de păpuși nu trebuie să joace piese care sînt gândite și scrise pentru teatrele de dramă — își susține Serghei Obrazțov punctul de vedere. De mult a venit vremea să se taie cordonul ombilical ce leagă arta păpușii de arta actorului-om; noi am și făcut de altfel gestul, dar poate nu întotdeauna cu hotărârea cuvenită. Iată, am pus în scenă spirituala piesă a lui Stock „Divina comedie”, scrisă special pentru teatrul nostru (ați văzut poate piesa în festival) și, după aceea, mai multe teatre de proză din țara noastră s-au gândit să o reprezinte. Nu mi se pare just, adică nu mi se pare convenabil din punct de vedere artistic: teatrul de păpuși are o asemenea specificitate, încît pur și simplu nu se poate muta de ici-dincolo un text fără a-l contrazice, fără a-l denatura. Continui să cred că păpușile nu-l pot juca pe Cehov, pe Tolstoi, pe Zola că, dacă ar încerca-o — și au încercat-o — ne-ar da o imagine falsă asupra valorilor textelor... Firește, avem în literatură și rude apropiate: îl avem pe Swift, pe La Fontaine, pe Maikovski, pe Kipling, pe Gozzi. Cu ei ne putem înțelege de minune, avem o limbă asemănătoare: și ei se exprimă sintetic, metaforic, ca și păpușa. Când îl citești pe Kipling simți tot timpul fabula, simți tot timpul că e vorba de oameni, deși eroii cărții sînt animale. Iată de ce a eșuat regizorul englez Korda cînd a făcut din „Cartea junglei” un film cu animale adevărate: nu l-am mai regăsit nicăieri pe Kipling; în film erau niște animale care nu reușeau de loc, bietele, să reprezinte caractere omenești, cum făcuse de fapt Kipling în carte. Păpușa exprimă și ea, esențializat, un caracter, mai bine zis, o trăsătură de caracter: ea poate înfățișa, de pildă, o fată tină

și îndrăgostită. Atît! Sau o femeie rea. Atît! Dar atunci ea simbolizează (are această mare însușire!) toate fetele tinere și îndrăgostite din lume. Sau toate femeile rele. O păpușă nu poate reda toată complexitatea, toate nuanțele particulare ale unui erou al lui Cehov. Un actor nu se poate mulțumi să exprime un caracter neindividualizat, generalizat. Și atunci, cum să oferi aceleași texte dramaturgice și unei specii artistice, și celeilalte? De altfel, cred că în momentul de față și dramaturgia teatrului de proză trece printr-o criză de creștere: rețetele scenice ale secolului al XIX-lea nu mai rezistă în secolul al XX-lea. Se caută cu febrilitate forme noi capabile să exprime gândirea și simțirea epocii: a apărut un Brecht, a apărut un Arthur Miller. Au să mai apară desigur și alții.

MAGIA ARTISTICĂ A PĂPUȘII

Yves Joly ne comunicase unele idei asemănătoare atunci cînd îl întrebam despre limbajul propriu teatrului de păpuși:

— Păpușa (și cuvîntul îl înțeleg într-un sens foarte larg, firește) își are magia sa artistică: comunică direct, prin esență. Umblă mai ușor la metafore, circumscrie mai simplu simbolurile cele mai complicate: sintetizează toate artele plastice, toate resursele de expresie și mișcare ale teatrului și filmului, poate angaja muzica, dansul, știe vorbe și cu copiii, și cu bătrînii, are o tehnică proprie și o capacitate nesfîrșită de a-și însuși un stil. Am certitudinea că păpușile pot oferi prilej de meditație filozofică la nevoie (de fapt, m-am străduit și eu să demonstrez aceasta). Un singur lucru refuză păpușile categoric: nu vor cu nici un preț să ajungă roboți.

— Cîțiva dintre interlocutorii noștri au caracterizat actualul moment păpușeresc drept remarcabil ca virtuozitate a mijloacelor plastice, dar mult mai palid în ideile pe care le vehiculează. Se pare că intervenția mai substanțială a dramaturgilor e în prezent un imperativ vital.

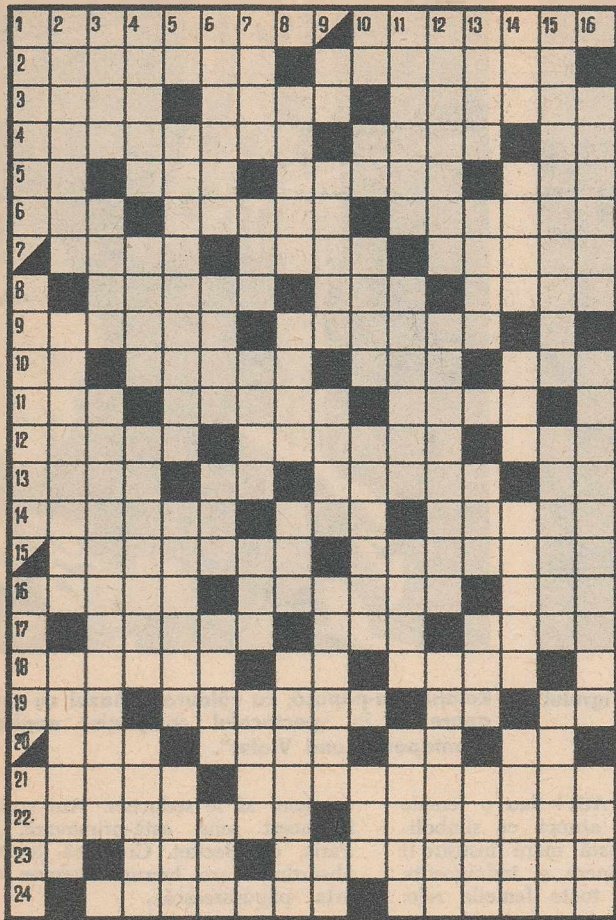
— Au dreptate. Să precizăm însă: e necesară intervenția unor scriitori care să simtă, să cunoască perfect posibilitățile păpușii. Trebuie să apropiem de noi marile

condeie, să le seducem. Am vorbit în acest sens, astă-primăvară, la Paris, cu Becket. Cred că teatrul absurdului are lucruri comune cu arta păpușerească...

„DRAGOSTEA CELOR TREI PORTOCALÉ” ȘI POVEȘTEA SA

În Italia se petrece un lucru aproape paradoxal cu teatrul de păpuși — ține să ne spună doamna Maria Signorelli. Programa analitică a școlilor elementare prevede, ca materie obligatorie, teatrul de păpuși: copilul învață să confecționeze o păpușă, să o minuiască. E pregătit astfel viitorul spectator, dar nu neapărat viitorul artist. Pentru că soarta păpușarilor nu e trandafirică la noi: trupele nu sînt subvenționate și de cele mai multe ori nu au săli stabile (ni se și spune de altfel „guitti”, nomazii). Și, totuși, continuăm să facem teatru de păpuși, să-l facem cu pasiune. Există încă mult teatru tradițional, dar căutăm și noi, desigur, mijloace înnoite de expresie și ne străduim să comunicăm prin ele idei. Consider interesant să vă povestesc în această ordine de idei, cum am pus în scenă recentul nostru spectacol cu piesa lui Gozzi, „Dragostea celor trei portocale”. E o veche povestire populară italiană, pe care Gozzi a rescris-o cam pe la 1700 în stilul commediei dell'arte, conferindu-i totodată un puternic substrat polemic de actualitate. Acesta nu mai interesează însă pe nimeni astăzi, dar țesătura povestirii rămînea viabilă și merita să fie din nou reprezentată, cu atît mai mult cu cît Ceaikovski a scris pentru ea o muzică minunată. Ne-am adunat cei cîțiva artiști ai teatrului din Aquila și ne-am înțeles ca fiecare să rescrie textul povestirii, adaptîndu-l pentru păpuși și pentru gustul contemporan. Din toate aceste versiuni am încheiat una singură, pe care am discutat-o apoi cu înșiși spectatorii noștri — din piețele publice, din școli, din sate. A ieșit, după părerea mea, un spectacol interesant, un experiment care spune ceva despre metodele colective de elaborare pe care le solicită azi — mai mult ca oricînd — teatrul de păpuși.

Interviuri luate de Sanda FAUR
Fotografi de Elena GHERA

16 IN 24 POARTĂ

ORIZONTAL: 1) Suportii porții — Canapea la... Poartă. 2) Deținătorul formulei magice „Sesam, deschide-te” (2 cuv.) — Broaște. 3) Părinte — Cinste — Oraș spaniol unde se află celebra „Poartă a soarelui”. 4) Trag la poartă — Adiere — Din bucăți! 5) Chiot —

Oprită de poarta stăvilăului — Așezare păstoraască de vară (pl.) — Diminutiv feminin. 6) A fost odată — A scoate din țifni — Cîntă serenade la poarta iubitei. 7) Zburător legendar — Oraș în Egiptul antic, supranumit „Orașul cu o sută de porți” — Greșeli. 8) De veghe la ușă (pl.) — I-a ademenit pe iezi din povești să-i deschidă ușa — Sustin balamalele. 9) Siguranță la poartă (pl.) — Aerisit. 10) Antene! — Ridicau arcuiri de triumf după marile vic-

Dezlegarea jocului „TOAMNA PE SUB NUCI”
apărut în nr. 38

ORIZONTAL: 1) CEAIKOVSKI — NUCUL. 2) AMARA — IOSIF — IRR. 3) SIROPURI — ALIMENT. 4) AN — SINGUR — OVIDIU. 5) TECI — SIRINA — TU — L. 6) OSI — CULINARA — LOB. 7) RC — FERI — AMENT — BU. 8) IUTI — OUA — E — AISOR. 9) E — ELOS — PETIPA — RE. 10) AMERICA — INO — AO. 11) ARAMA — ERA — ODOBAC. 12) TOTO — PATRATA — UCO. 13) AMINTIRE — LA — OREZ. 14) SAC — AIA — PU — UNI — O. 15) TANIN — PANER — TIN. 16) CE — ETES — PASARICA. 17) A — APE — USURELE — UC. 18) NEVOITI — SINETURI. 19) ARAT — ARII — I — ENI. 20) D — TROPIC — ANOZI — A. 21) IO — IMI — NUL — SATUC. 22) ALIVENCI — ARATATE. 23) NUCINA — ROMAN — RAS. 24) ATITI — MEDICAMENT.

torii militare — Localitate în Japonia — Limită (abr. matem.). 11) Trăsurică — Sculptor francez, autorul lucrării „Poarta infernului” — Amindouă. 12) Insule de corali care de obicei comunică cu marea printr-o „porțiță” — Dezlegată de Edip la porțile Tebei — Din nou. 13) Unitate de măsură pentru lungimi (pl.) — Campion — Articulație a brațului (pl.) — La Suez! 14) Pomezii — Uriașul de lemn, introdus de ahei prin vilegiug la porțile Troiei — Veselă. 15) Porți — Care usucă. 16) Săturată — Nemișcată — Insulă daneză. 17) Fluviu în U.R.S.S. — Viță — Acasă (pop.). 18) Băutură... cu stele — Sud-est — Aceasta. 19) Virsta francezului — La pantofi și la porți (pl.) — Găină în perspectivă — La intrare! 20) Orașul în India — Bîtă scurtă (od.) — Plural — Nu. 21) Autoarea poemului „La porțile raiului” — Poarta și Poarta Albă. 22) Econom — Autorul romanului „Poarta furturilor”. 23) Curea! — Pronume — „Poarta orientalis” și „Turnu-Roșu”. 24) „...aște portas”, expresie proverbială, rămasă din războiul romanilor cu cartaginezii — Pădure de anini.

VERTICAL: 1) Cioc, cioc, la poartă (sing.) — A închis poarta după ea — Odinioară îți aducea apa la poartă — Norocul portarului. 2) Pe lângă poartă — Ținut lângă „Porțile Ciliciei” — Fiecare cu poarta ei. 3) Sirmă subțire — Luntre mică — Autorul cunoscutelor versuri „Orologiul sună noaptea jumătate / La castel în poartă, oare cine bate?” 4) Placă de piatră așezată deasupra capitelului unei coloane — Nu-i bate în poartă că tot nu-ți dă nimic! — Au uși care se închid și se deschid în dreptul etajelor — Cînd se pun brazii la poartă. 5) Mea! — Au poarta în spate... — Scos din țifni — Cenușă (mold.). 6) Ii vin zărele la poartă — Comună în Canada — Aceia — Cîntare, imn — Copac eminescian. 7) Legătură cu lacăt la poartă — Speșteze — Adesea — Felină — Acolo. 8) A dat-o în gard Eremia din zicală — Arin — Luntre — Verbul suportilor. 9) În poartă! — Joc cu porți în casă — Diminutivul lui Ionică — Autorul piesei „Poarta” — Curele! 10) În cont! — Șase roman — A poiei cu aur — Se înscriu în poartă — Pot fi și de siguranță. 11) Balama — Poartă între două oceane — Astru — Cea cu numărul care e fixată adesea pe poartă. 12) Poartă și poartă! — Poartă în careu! — Stăpînul absolut al „Inaltei Porți” între 1530 și 1580. 13) Materie primă pentru bere — Rășină sintetică — Manuela în familie — Avantaj — Constantin alintat. 14) Articol — Viteză — Păzește poarta unei cunoscută clădiri pe Calea Victoriei — A trage la poartă — Te poartă în înălțimi. 15) Ca vițelul la poarta nouă (pl.) — Zeiță care deschidea porțile răsăritului (mit.) — Șuturi pe lângă poartă. 16) Situație favorabilă de a trimite balonul în poartă — Comunică cu Oceanul Indian prin strîmtoarea „Bab el Mandeb”, care în traducere înseamnă „Poarta primejdiei” (2 cuv.) — Stînjenel.

Dumitre IACOBESCU

Cuvinte rare: INE, CAB, ARO, AGE, RAN, SOPA.

Colțul automobilistului

CONDUCEREA ÎN CONDIȚII GRELE (I)

În condiții meteorologice speciale (ploaie, polei, zăpadă), ca atunci cînd calea de rulare nu permite deplasarea ușoară a autovehiculului (treccrea prin vaduri, pături, drum nisipos etc.), conducătorul auto trebuie să ia măsuri corespunzătoare spre a mări siguranța circulației. În cele ce urmează vom da unele indicații privind conducerea în astfel de situații.

Cînd se circulă pe teren nisipos se vor folosi — dacă există — urmele lăstate de roțile altor vehicule și se vor evita întoarcerile bruște. Cînd porțiunea nisipoasă este scurtă se va folosi pentru trecere forța de inerție a autovehiculului. Cînd porțiunea nisipoasă este mai lungă, se va circula cu viteză redusă și tracțiune mai (treapta inferioară de viteză); în felul acesta se evită schimbarea vitezelor care ar putea fi urmată de oprirea motorului autovehiculului. Dacă roțile încep să patineze, se oprește automobilul, se curăță nisipul de la roțile din față și se așază scinduri sau piatră sub roțile motoare (fig. 1) apoi se pornește cu viteză I.

Circulația pe teren argilos și lunecos trebuie evitată. Dacă nu este posibilă ocolirea unui astfel de drum, se vor alege porțiunile de drum acoperite cu vegetație (dacă există). Dacă automobilul s-oprit pe un astfel de drum, el poate fi scos, utilizînd tracțiune proprie și țăruiți bătuți în fața lui (fig. 2) sau frînghii înfășurate pe roți. Dacă nu dispunem de frînghii, lanțuri etc. se pun sub roțile motoare pietriș, scinduri sau crăci. Pentru scoaterea mașinii din noroi, pe cît posibil nu se va vira din volan, deoarece acest ar îngreua mișcarea autovehiculului. Urcușurile mici pe drum argilos și lunecos se trec prin avînt; dacă urcușurile sînt mai lungi și apare patinarea, este bine să se schimbe viteza la o treaptă inferioară, să se reducă iuțea de mers.

Trecerea cîmpurilor mocirloase se face prin avînt, evitîndu-se fâgăsele lăstate de roțile altor vehicule, virările bruște și opririle bruște. Dacă roțile patinează, nu se va săpa pămîntul sub roți, deoarece în felul acesta s-ar produce slăbirea axului și roata s-ar afunda și mai mult în noroi. În aceste situații este bine să se încerce trecerea așezînd scinduri, crăci, pietre etc. sub roțile motoare.

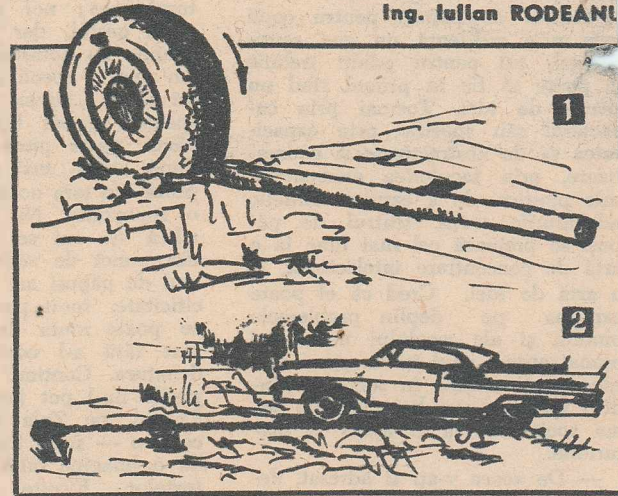
Cînd se circulă pe drumuri de pădure se va evita trecerea peste buturugi, care ar putea lovi cutia de viteze sau puntea din spate. Nu se vor traversa buturugile și nici crengile groase, deoarece acestea pot deteriora țevăria sistemului de frînare hidroalică ori alte piese. Trebuie să fim atenți la crengile din copaci care pot izbi și sparge farurile sau geamurile.

Cînd se circulă prin munți trebuie verificată în prealabil buna funcționare a sistemelor de direcție și de frînare. Este bine ca înainte de a începe un urcuș să se cupleze treapta de viteză care asigură trecerea. În virf de pantă și la curbe se va folosi claxonul. Dacă se produce oprirea forțată a autovehiculului, acesta se frînează cu frîna de mînă și apoi se pun piedici (pietre sau lemne) la roțile din față; la nevoie se cuplează și viteza de mers înapoi și se lasă automobilul să coboare liber înapoi, dirijîndu-l spre un obstacol care să-l oprească. La coborîri frînarea autovehiculului se va face numai combinînd frîna de motor cu sistemul de frînare.

Trecerea vadurilor se poate face numai după cercetarea atentă a caracteristicilor acestora: adîncimea cursului de apă și consistența fundului vadului (pietriș, nisip). Adîncimea unui vad care să poată fi trecut este limitată de poziția carburatorului și a sistemului „delco”. Dacă apa pătrunde în aceste piese automobilul se va oprî în vad. Coborîrea în vaduri și urcarea din ele se va face pe un teren avînd panta lină. Trecerea se va face în mers oblic în sensul curentului cu viteză I, cu motorul accelerat constant, deoarece altfel apa poate pătrunde în țeava de echipament, provocînd oprirea motorului. După trecerea vadurilor se va circula pe o distanță oarecare cu frînele ușor strîmse, ca să se usuce ferodul.

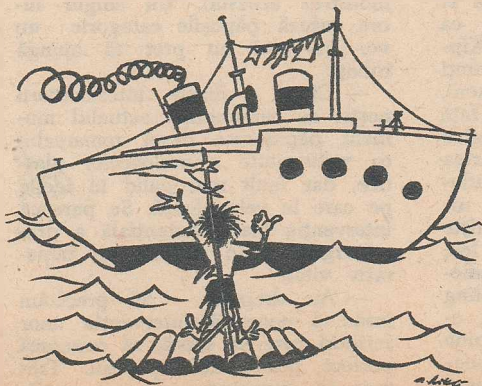
Pe ceață deasă — cînd la o distanță mai mare de 10 m nu se pot distinge clar vehiculele și pietonii — farurile și lămpile din spate trebuie să fie aprinse atît în timpul mersului cît și la staționare. De asemenea, trebuie claxonat cît mai des și să se răspundă la semnalele acustice ale altor automobile.

Ing. Iulian RODEANU

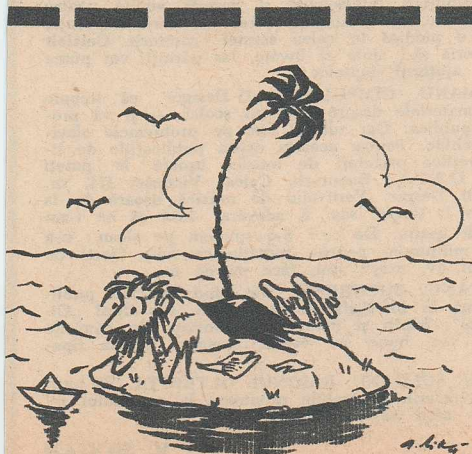
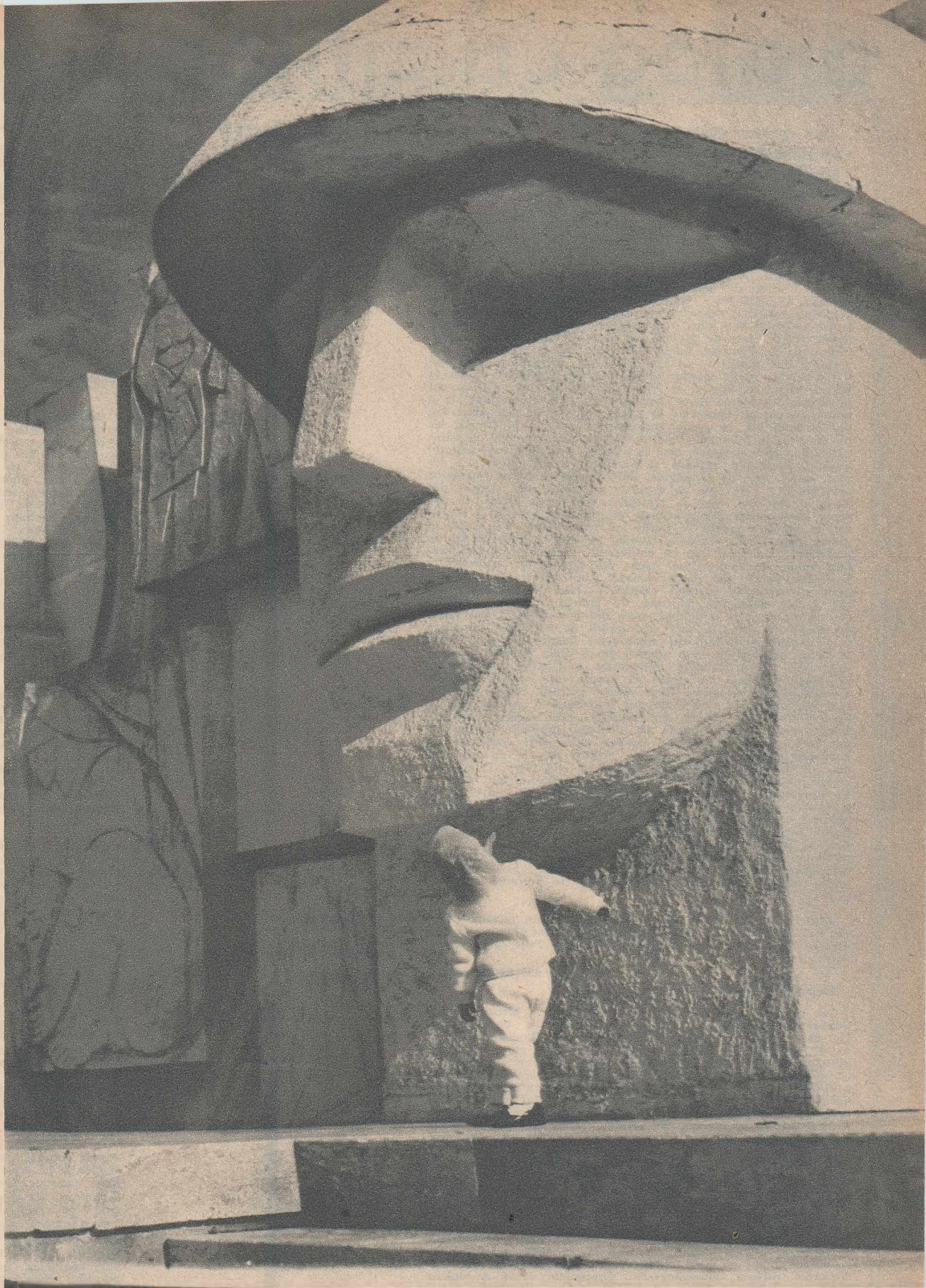
umor

CU
ȘI DESPRE
NAUFRAGIAȚI

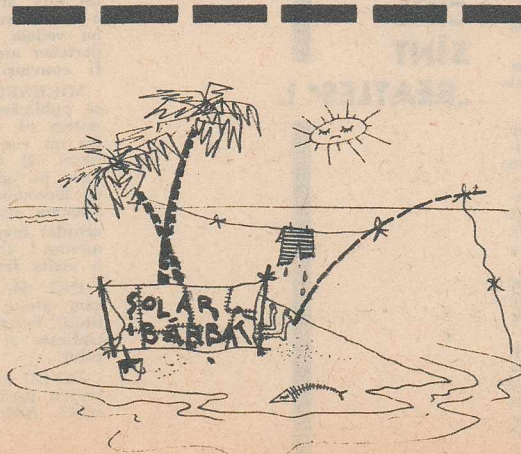

Publicăm în dreapta, fotografia căreia i s-a decernat Cupa revistei „FLACARA” (fotografia de jos), de către juriul celui de-al V-lea Salon internațional de artă fotografică al Republicii Socialiste România.

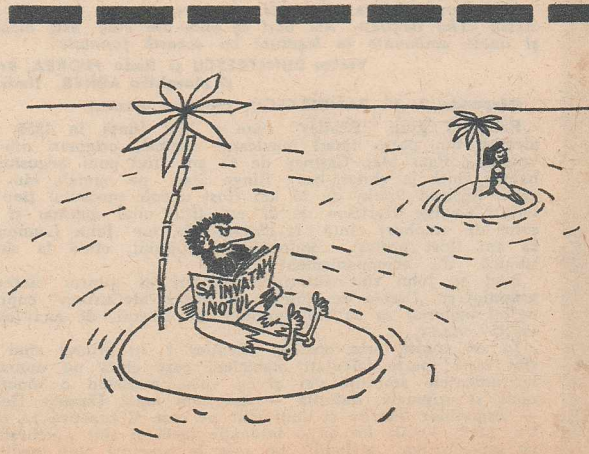
Lucrarea este realizată de Iosif IEREMI, fotograf amator aparținând clubului „9 Mai” din Carei și este intitulată „La Monumentul Eroilor”. Ea reprezintă un fragment din monumentul ridicat la Carei, în onoarea soldaților români căzuți în cel de-al doilea război mondial. Monumentul este opera sculptorului Geza VIDA.

Desene de Rik AUERBACH

Desen de Nora LĂZĂRESCU

Desen de Adrian ANDRONIC

pentru

„CURSA SCÎNTEII“

■ Pentru prima oară, după 17 ani e la înființarea „Curselor Scînteii“ (1948) startul nu se mai dă din București, ci dintr-un alt oraș: aia-Mare, care este pentru prima dată punctul de plecare al unei competiții cicliste de amploare.

■ Pentru prima oară se prezintă la startul „Curselor Scînteii“ concurenți din opt țări (Austria, Olanda, Cehoslovacia, D. Germană, Italia, Polonia și Franța), participare neîntîlnită de mulți ani la o competiție de acest caracter internațional desfășurată pe șoselele noastre.

■ Traseul din acest an este cel mai lung din toate edițiile: 200 km, în 7 etape. Din acest rasu, doar porțiunea București—Pitești—Rîmnicu-Vilcea a mai fost răbătută de caravana „Curselor Scînteii“ în edițiile anterioare. În est, un itinerar inedit, frumos și interesant.

■ Plecare din Baia-Mare se dă luni, 27 septembrie, cicliștii vind de străbătut următoarea etapă: Cluj—Oradea—Timișoara—prin Reșița, Caransebeș—Herculane—Craiova—Călimănești—Rîmnicu-Vilcea (Pitești)—București.

■ Dacă veți asista în vreun oraș, capăt de etapă, la sprintul final, să știți că — potrivit regulamentului — primul clasat primește o bonificație de 30 de secunde, iar al doilea clasat de 15 secunde. Aceste bonificații se scad din timpul realizat în etapă, ceea ce îi distanțează în mod clar pe cei doi de restul concurenților.

■ Competiția se alege individual, iar clasamentul general — tot individual — se face prin adăugarea timpului înregistrat la fiecare alergător, în etape. Din acest timp, se scad bonificațiile și se adaugă eventualele penalizări.

■ Pe concurentul care ocupă primul loc în clasamentul general îl puteți recunoaște lesne intrucit poartă „tricolor galben“.

■ Știați că, într-o cursă ciclistă pe etape, numărul persoanelor însoțitoare este cu mult mai mare decît cel al concurenților? De pildă, în „Cursa Scînteii“ participă circa 80 de concurenți, iar numărul celorlalți membri ai caravanei trece de o sută, reprezentînd antrenori, mecanici, masori, arbitri, ziaristi, fotoreporteri, motocicliști de ordine (care deschid drumul), motocicliști de legătură între plutoane (pentru transmiterea diverselor comunicări), medici, radio-reporteri etc., la care se adaugă și conducătorii celor aproape 20 de autovehicule.

■ Mașinile loturilor de participanți (în care se află antrenorii respectivi) prevăzute cu rastele în care sînt prinse bicicletele de rezervă, poartă numere de ordine, începînd de la unu, potrivit locului în clasamentul general pe care îl ocupă primul concurent din lotul respectiv înaintea fiecărei etape.

■ Dacă veți vedea pe traseu că o mașină (de obicei cea a arbitrilor principal) arborează un fanion roșu, aceasta înseamnă că mașinile din coloană nu pot depăși plutoanele de concurenți. Cînd veți vedea însă un fanion galben, aceasta înseamnă că depășirea este permisă, mașinile (antrenorilor, reporterilor etc.) putîndu-se deplasa pe traseu acolo unde interesele o cer.

■ Premiile vor consta din cupe și obiecte, totalul lor valoric depășind 50.000 lei.

■ Mașinile în care se află antrenorii poartă, în față și în spate, o pancartă pe care este scris numele clubului respectiv. Astfel, puteți identifica cîteva din vedetele din trecut ale ciclismului românesc, astăzi antrenori: Marin Niculescu (Olimpia), cîștigătorul „Curselor Scînteii“ în anii 1948, 1949 și 1952; Martie Ștefănescu (Dezrobirea-Brașov) campion de ciclocros; Nicolae Voicu (Dinamo) și Ernest Golgotzi (Steaua).

■ Dacă veți vedea un ciclist cu tricou violet, să știți că el

ocupă primul loc în clasamentul pe puncte, întocmit prin adăugarea locurilor ocupate la sprinturile finale (capăt de etapă).

■ Pe spectatorii din Herculane îi sfătuim să nu stea în preajma startului, ci să facă mai bine o plimbare în afara localității spre a urmări faze din semietapa Herculane—Orșova, care se desfășoară individual contra cronometru în dimineața zilei de 1 octombrie. Fiecare concurent luptă cu timpul (acele cronometru) unicul adversar direct. Se pedalează, de unul singur, în maximum de jumătate. Astfel, vor avea posibilitatea să-l vadă — în plină acțiune — pe actualul campion republican la acest gen, Gheorghe Bădără. Cum alergarea este individuală, iați un prilej pentru Constantin Dumitrescu să se revanșeze pentru cele cîteva secunde pierdute în campionat față de Bădără. Aci însă, polonezul Pawlowski și cehul Jiri Kučera au și ei un cuvînt de spus.

■ Pentru iubitorii ciclismului din Turnu-Severin avem o recomandare: în după-amiaza zilei de 1 octombrie să se deplaseze în virful urcușului în serpentine: Balota (nu-i prea departe). Ii asigurăm că vor avea de văzut un spectacol interesant: disputa specialiștilor la urcuș, „cățătorii“. Specialiștii nostru nr. 1 este C. Dumitrescu, căruia austriacul Rudolf Mitteregger și italianul Moreno Campigli îi vor da o replică serioasă.

■ În etapa a VI-a, Craiova—Călimănești, caravana ciclistă va trece prin regiunea viticolă Drăgășani, unde culesul viilor e în toi. Concurenții însă nu vor avea răgaz să se oprească spre a gusta cîteva boabe de struguri sau să soarbă dintr-o bîrdacă cu must. Poate doar să înșface, în fuga bicicletelor, un ciorchine din cei pe care localnicii obișnuiesc să-i ofere sportivilor, de cîte ori trece pe acolo o competiție ciclistă.

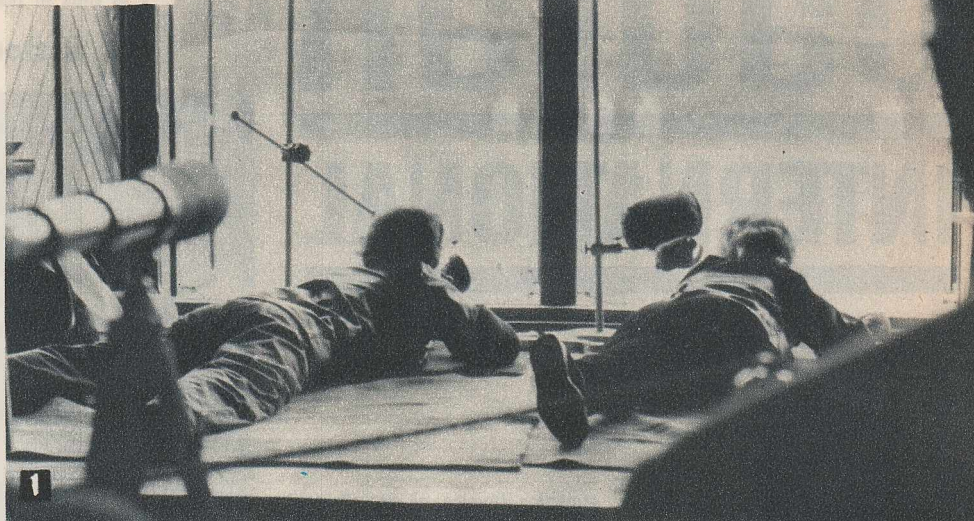
■ Amatorii de sport din Rîmnicu-Vilcea pot asista de asemeni la cîteva faze interesante dacă se deplasează pînă în virful „Dealului Negru“, situat doar la cîteva kilometri de oraș. Pe acest deal se vor produce — fără îndoială — acțiuni importante. Mai ales că e vorba de ultima etapă și, ca de obicei în cursele de lung kilometraj, se vor încerca, desigur, „lovituri“ de ultima oră.

■ Cea mai lungă etapă a actualei ediții este etapa a IV-a, Timișoara—Reșița—Herculane, 215 km. Și la acest „sector“ avem cîteva specialiști. De pildă Gabriel Moiceanu (Dinamo) care a cîștigat cea mai lungă etapă a ediției 1962 (București—Galați 237 km) și Nicolae Ciumetii (Dinamo) cîștigătorul celei mai lungi etape din toate edițiile (București—Constanța 242 km, ediția din 1963).

■ Să nu credeți că alergătorii rămași în urma plutonului, din cauza defecțiunilor mecanice sau a slăbirii forțelor, pot să pedaleze cum vor, în cadență de cicloturiști. Nicicum! Există un termen de închidere a controlului: 15% din timpul realizat de învingătorul etapei. De pildă, dacă primul sosit a parcurs etapa în 4 ore (240 minute) ultimul concurent trebuie să sosească cel mai tîrziu la 36 de minute după învingător. Ciclistul sosit după acest termen de 15% va fi eliminat din concurs.

■ Iubitorii de sport îi vor putea vedea pe concurenți sînd din „Cursa Scînteii“, duminică 3 octombrie, în pauza cuplajului de fotbal de pe stadionul „23 August“.

■ Concurenții pot fi identificați după numărul de concurs pe care îl poartă. Lista participanților, cu numărul de concurs, va apărea în presă, în preajma competiției.

TURNURI — 1965

Campionatele europene de tir

1 La standul de armă liberă.

2 În tribună.

3 La panoul de notare.

Fotografiile de Traian PROSAN

cadran INTERNATIONAL

STIMULENT PENTRU BUSINESS-UL ATOMIC

Cite victime ar pricinui un război atomic? De doi ani autorii americani ai unor studii strategice poartă discuții în contradictoriu pe această temă. Rezultatul? De curând în S.U.A. a fost dat publicității un document, așa-numitul „proiect Harbor”, la întocmirea căruia au lucrat câteva zeci de cercetători științifici. În presa occidentală se menționează că studiul respectiv, finanțat larg (din banii contribuabililor), a fost întreprins „din însărcinarea Pentagonului”, ceea ce îi conferă implicit un gir oficial.

Ce susține proiectul? În esență, admitând că un război nuclear ar putea aduce omenirii mari nenorociri, el afirmă însă că acestea ar putea fi micșorate. Pasămite, prin „măsuri de protecție” ieftine (și asupra acestui cuvânt se pune în mod voit accentul), s-ar putea „reducer drastic” numărul victimelor omenești, efectele radiațiilor ar putea fi diminuate, iar lipsa mijloacelor de trai pentru supraviețuitorii n-ar fi chiar atât de gravă. Într-un cuvânt, documentul este menit să minimalizeze consecințele catastrofale ale unei conflagrații nucleare, să dezarmeze opinia publică neliniștită de cursa în-

armărilor atomice, să dea un nou impuls business-ului atomic. Că lucrurile stau astfel, o dovedesc unele comentarii din chiar presa occidentală. „Nu este înțeles a declara în mod public — menționează ziarul vest-german «Stuttgarter Zeitung» — că sistemele de apărare ar fi relativ ieftine și eficiente, deoarece acest lucru ar putea fi un îndemn spre pași agresivi pentru militarii americani”. Dat fiind că „studiul” în cauză a fost întreprins chiar din inițiativa militarilor, nu rezultă oare implicit că el este menit să justifice tocmai o asemenea orientare?

Autorii „proiectului Harbor” încearcă să imprime un zîmbet liniștitor pe buzele americanilor îngrijorați de perspectiva unui cataclism racheto-nuclear, să-i determine să tacă în fața unei politici primejdioase pentru pace și să-și desfășoare și mai larg punga pentru finanțarea înarmărilor. Sarcina lor nu-i însă ușoară. În zilele noastre omenirea a învățat să cugețe, ea știe tot mai bine ce calamități i-ar aduce un nou război mondial. Citindu-l pe renumitul savant Linus Pauling, un ziar arăta de curând că, în cazul unei conflagrații nucleare, dacă s-ar folosi doar 10 la sută din stocurile de bombe existente, n-ar mai supraviețui decât a 40-a parte din populația teritoriilor asupra cărora bombele ar fi aruncate. Și nimeni altul decât însuși McNamara, ministrul american al apărării, a declarat cu un an în urmă că într-un conflict nuclear pe scară mare, în mai puțin de o oră și-ar găsi sfârșitul „aproape 100 milioane de americani, de 300 de ori mai mulți decât în cel de-al doilea război mondial”.

Nu puține articole din presa internațională subliniază adesea că în timpurile noastre menirea adevăraților oameni de știință, care pot aprecia în cunoștință de cauză pericolele pe care le-ar genera un

război nuclear, este de a atrage atenția omenirii asupra acestora, de a milita pentru menținerea păcii și nu de a se situa în postura de ciocli optimiști.

B. STOIAN

„ENIGMA OTILIEI” ÎN LIMBA GREACĂ

De câteva zile, marile librării din Atena și din alte orașe ale Greciei oferă cititorilor greci posibilitatea de a face cunoștință, prin intermediul unei traduceri remarcabile datorate lui Aris Dieteos cu o importantă lucrare din opera lui George Călinescu. Editura ateniană Fexis a tipărit într-un elegant volum de 500 pagini, romanul „Enigma Otiliei”.

Acest roman se adaugă altor lucrări de seamă ale literaturii române traduse în limba greacă. Alături de „Baltașul” de Mihail Sadoveanu, de tălmăcirile în limba greacă din poezia lui Mihail Eminescu, făcute de cunoscuta poetă Rita Boumi Pappa sau de „Străinul” lui Titus Popovici, romanul „Enigma Otiliei” este un nou prilej pentru cititorul grec de a cunoaște literatura română și, prin intermediul ei, poporul român.

În prezentarea pe care o face romanului, editorul arată că acesta „este pătruns de un realism deosebit”, prin el putându-se înțelege

„trecutul orașului București, cu locuitorii săi, obiceiurile și înțelegerea atmosferă a începutului secolului XX” și că „romanul a fost tradus în multe limbi străine, bucurându-se de un deosebit succes”. Aceeași editură a anunțat că în toamna acestui an va scoate de sub tipar un volum cuprinzând lucrări din lirica maestrului Tudor Arghezi în traducerea poetei Rita Boumi Pappa, care în curând ne va vizita țara.

D. P.

ÎN LOC DE DOLARI...

Cel mai fervent critic al rolului privilegiat deținut de dolar în cadrul sistemului monetar al lumii capitaliste este — precum se știe — Franța. Poziția oficială a acesteia constă în cererea de a se da auralui, și numai auralui, rolul de monedă internațională de schimb. Totodată, Franța a mai propus instituirea unei monede internaționale fictive care să aibă putere circulatorie numai între băncile centrale de emisiune ale statelor capitaliste. Este vorba despre semnul financiar artificial denumit „Currency Reserve Unit”; această hirtie de valoare ar avea o acoperire bazată pe aurul și rezervele valutare ale citorva principale state capitaliste.

În vremea din urmă în Franța au fost formulate însă și alte propuneri, cu caracter particular însă. Cea care a atras cel mai mult atenția presei și a observatorilor financiari din statele capitaliste a fost formulată cu puțin înainte de sesiunea Fondului monetar internațional de către fostul premier francez Pierre Mendès-France. El a sugerat ca bunuri de consum, stocabile și neperisabile, judicioase alese, să fie puse la dispoziția unui organism internațional creat special în acest sens. Respectiva instituție ar fi obligată să furnizeze credite și să livreze fonduri statelor care și-au pus materiile prime la dispoziția sa. Mendès-France a afirmat că acest organism internațional ar putea stoca materiile prime în același fel în care băncile își păstrează aurul necesar acoperirii monedelor naționale. El a mai precizat că această propunere ar permite totodată să se evite scaderile bruște de prețuri în perioadele de supraproducție și creșterile determinate de lipsa de pe piață a unor materii prime. „Astfel — a declarat omul politic

francez — va fi instituită o legătură strinsă între viața monedă internațională și necesitatea de a acorda credite statelor în curs de dezvoltare”. Autorul propunerii a furnizat însă amănunte suplimentare cu privire la felul concii în care vede funcționarea acestui organism.

Decamdată nu sînt cunoscute reacțiile oficiale din partea statelor în curs de dezvoltare. Dar este cert că înființarea instituției supra-naționale propuse dă, de bună seamă, o serie de probleme. Nu este vorba numai de chestiunile concrete legate de depozitarea respectivelor materii prime, ci, desigur, și de problema prețurilor la care ar fi evaluate acestea. Or, după cum știe, chestiunea prețurilor la cașările capitaliste dezvoltate obliigate să valorifice materiile prime este una dintre cele mai dificile probleme ale comerțului mondial. Se pune apoi problema modului de funcționare al acestui organism. Că dacă în conducerea lui cuvînt hotărîtor îl vor avea tot prin palele puterii capitaliste, înseamnă că soarta statelor mai slabe ar dinainte pecetluită...

Eugen PHOEB

MILIARDELE AȘTEAPTĂ

S-au acumulat pe nesimțite, din abila fructificare a capitalului transferat în Elveția de către Eugenio Balzan, atunci cînd s-a retras de la administrația cotidianului italian „Corriere del sera”.

Deși a murit fără a lăsa vreau testament, dorința lui de a dețina aceste miliarde instituirii unei fundații care să-i perpetueze numele a fost în cele din urmă respectată. Fiica sa naturală Lina, care de altfel nu i-a supraviețuit multă vreme, a lăsat prin testament întregul patrimoniu pentru dotarea Fundației Balzan, menită să distribuie anual premii unor personalități care s-au distins în apăsătoriei pămîntului.

Cu ocazia îndeplinirii dispozițiilor testamentare s-a ivit însă un nou personaj: un anume Danieli, colonel și „văduv necoresolț” al defunctei Lina Balzan. Cu cîțiva zeci de ani în urmă pe cînd era doar un tînăr chipeș locotenent, Danieli o cunoscu pe fiica naturală a b

Exponatele prezentate în pavilionul Republicii Socialiste România la cel de-al II-lea Tirg internațional de la Alger s-au bucurat de un deosebit interes din partea vizitatorilor. În fotografie: aspect exterior al pavilionului țării noastre.

Premiul întâi la Concursul internațional de compoziție pentru cvartete de coarde de la Liège (Belgia) a fost acordat compozitorului român Wilhelm Berger (în stînga).

Liderii principalelor partide vest-germane antrenate în competiția electorală din R.F.G.: Ludwig Erhard (U.C.D.) — în stînga — și Willy Brandt (P.S.D.). Precum se știe, victoria a reperțiat-o partidul lui Erhard.

IMACULATE

SÎNTE
RUFEL
SPĂLATE
CU
DETERGENT

Perlan
ALB

Trial

FAR

Perlan
ALBASTRU

AZUR

TIMIȘOARA
SPL. PENEȘ CURCANUL Nr. 35
Telefon 17130, 17131

DETERGENTI

